



T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

**SPORCU VE ANTRENÖRLERİN SPOR TESİSLERİNİN KULLANIMI
KONUSUNDA İSTEK VE BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ (ELAZIĞ İLİ
ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nuran CAN

ELAZIĞ – 2017

ONAYSAYFASI

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Bu tez Yüksek Lisans Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

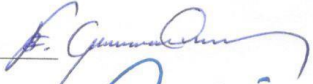
Prof.Dr. Cengiz ARSLAN

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr.Eyyup YILDIRIM

Danışman

Yüksek Lisans Sınavı Jüri Üyeleri

Doç.Dr. Ergül GÖZAR 
Yrd.Doç.Dr. Oğuzhan ALKÖKÇÜ 
Yrd.Doç.Dr. Eyyup YILDIRIM 

.....
.....



ETİK BEYAN

Kendime ait çalışmalar ile bu tez çalışmasını gerçekleştirdiğimi, çalışmaların planlanmasından, bulgularının elde edilmesine ve yazım aşamasına kadar tüm aşamalarında etiğe aykırı davranışım olmadığını, bu tezdeki tüm bilgileri ve verileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışması içinde yer alan ancak bu tez çalışmasının bulguları arasında yer almayan verilere, bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Adı Soyadı *Nuran CAN*
Tarih *21.07.2017*
İmza

N. Glerbey

Danışman
Aanabilim Dalı
ELAZIĞ

İTHAF

Bu tezi, çalışmamın başından sonuna kadar yanımda olan aileme, ithaf ediyorum.



TEŐEKKÖR

Hazırlamıő olduėum Yűksek Lisans tez çalıőmasının her aőamasında bilgi, gűrgű ve űnerileri ile tez çalıőmamın hazırlık sűrecinde desteėini ve yardımlarını esirgemeyen danıőman hocam Yrd. Doç. Dr. Eyyup YILDIRIM'A, Tez çalıőmasında yer alan anketlerin İstatistiklerinin yapılması sűrecinde destek olan Yrd. Doç. Dr. Nurhan HALİSDEMİR ve çalıőmamın baőından sonuna kadar yanımda olan aileme teőekkűrlerimi sunarım.



İÇİNDEKİLER

1.ÖZET	8
2.ABSTRACT	9
3. GİRİŞ	10
4- GENEL BİLGİLER	11
4.1. Spor	11
4.1. 1. Dünyada Tarihi Süreçte Spor	12
4.1. 2 . Türkiye’de Sporun Tarihi Gelişimi.....	14
4.2 . Antrenörler	17
4.3. Sporcu.....	19
4.4. Spor Medyası.....	20
4. 5. SPOR TESİSLERİ İŞLETMECİLİĞİ VE YÖNETİMİ.....	23
4.5.1. İşletme, Müteşebbis ve Yönetici Kavramları	23
4.5.2. İşletme Yönetimi ve Temel Fonksiyonları	23
4.6. TÜRKİYE’DE SPOR POLİTİKASI VE TESİSLEŞME	27
4.6.1. Türkiye’de Sporu Yöneten Kurum ve Kuruluşlar	28
4.6.2. Türkiye’de Sporda Tesisleşme ve Tesis Politikası	29
4.6.3. Spor Tesisleri	30
5. Araştırmanın Materyal ve Metodolojisi	34
Verilerin Analizi;	34
6. BULGULAR	35
7.TARTIŞMA VE SONUÇ	51
8.KAYNAKLAR	55
9.EKLER.....	59

TABLÖLER LİSTESİ

- **Tablo1:** Demografik bilgiler.....(S.35)
- **Tablo 2:**Antrenör ve sporcuya göre spor-saha tesislerinin kullanım sıklığı.....(S.36)
- **Tablo3:**Antrenör ve sporcuya göre antrenman tesislerinin sayı ve kapasitesi.....(S.37)
- **Tablo 4:** Cinsiyete göre spor ve saha tesislerini kullanma sıklığı.....(S.37)
- **Tablo 5:**Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki tribün kapasite yeterlilik.....(S.38)
- **Tablo 6:** : Antrenör ve sporcuya göre antrenman tesislerinde aktiviteden önce ısınma hareketlerinin yapılacak alanların yeterliliği.....(S.38)
- **Tablo 7:** Antrenör ve sporcuya göre antrenman yapılan tesislerdeki soyunma ve dinlenme odalarının yeterliliği.....(S.39)
- **Tablo 8:** Antrenör ve sporcuların antrenman tesislerindeki hijyen ve temizlik olanaklarının yeterlilik seviyesi(S.39)
- **Tablo 9:** Antrenör ve sporcuların antrenman tesislerindeki havalandırma ve oksijen yeterliliği(S.40)
- **Tablo 10:** Antrenör ve sporcuların tesislerdeki ısınma sistemlerinin yeterliliği... (S.40)
- **Tablo 11:** Antrenör ve sporcuların antrenman yaptıkları tesislerdeki aydınlatma yeterliliği.....(S.41)
- **Tablo 12:** Antrenör ve sporcuya göre duş/banyo imkânlarının kapasite ve sayı yönünden yeterliliği.....(S.41)
- **Tablo 13:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki lavabo/wc imkânlarının kapasitesi ve sayı yönünden yeterliliği(S.42)
- **Tablo 14:** Antrenör ve sporcuya göre antrenman ve müsabaka yapılan yerlerin güvenliğinin yeterliliği.....(S.42)
- **Tablo 15:**Antrenör ve sporcuya göre saha ve zeminlerin temiz ve sakatlığa sebebiyet verilmeyecek şekilde dizayn edildiğinin yeterliliği.....(S.43)
- **Tablo 16:** Antrenör ve sporcuya göre aktivite yapılan tesislerdeki branşların malzemelerinin sayısı ve kalitesinin yeterliliği.....(S.43)
- **Tablo 17:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki sağlık kabini ve ilk yardım malzemelerinin yeterliliği.....(S.44)
- **Tablo 18:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki otopark alanlarının yeterliliği.(S.44)

- **Tablo 19:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerde sosyal amaçlı olarak kullandığımız internet, kütüphane, kantin, tv odası, vb. olanakların yeterliliği.....(S.45)
- **Tablo 20:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerde düzenlenen aktivitelerden haberdar olmamız veya tesislerin ve personellerin iletişim becerilerinin yeterliliği.....(S.45)
- **Tablo 21:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerin mimari dizaynı, bina yapımında kullanılan malzemenin kalitesi ve işçilik özelliklerinin yeterliliği.....(S.46)
- **Tablo 22:**Antrenör ve sporcuya göre tesislerde personel, yönetici, sağlık görevlisi, masör gibi kişilerin sayıca yeterliliği.....(S.46)
- **Tablo 23:** Antrenör ve sporcuya göre engelli sporcular için, giriş çıkışlar, aktivite alanları, dinlenme ve soyunma odaları, tuvalet ve banyo özelliklerinin yeterliliği.....(S.47)
- **Tablo 24:** Antrenör ve sporcuya göre tesisler ile ilgili olarak ulaşım durumlarımızın yeterliliği.....(S.48)
- **Tablo 25:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerde bize spor yapmamız için verilen süre /zaman yeterliliği.....(S.48)
- **Tablo 26:** Antrenör ve sporcuya göre tesisler gün içerisinde açık kalma süresi bakımından bizim boş zamanlarımızda spor yapabilmemiz için uygun ve yeterliliği.....(S.48)
- **Tablo 27:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerin fiziksel kapasitesinin, bizim beklenti ve ihtiyaçlarımıza uygun ve yeterliliği.....(S.49)
- **Tablo 28:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerde görev yapan yönetici ve personeller bizler ve bizler ile ilgili oluşan problemlere karşı yeterliliği.....(S.49)
- **Tablo 29:** Antrenör ve sporcuya göre tesislerde görev yapan yönetici ve personelleri spor ve sporcuya açısından yeterince özendirici ve teşvik edici bulunması.....(S.50)
- **Tablo 30:** Antrenör ve sporcuya göre antrenman ve tesislerde sportif organizasyonları, planlama, yürütme, denetim ve kontrol açısından yeterli seviyede buluyorum.....(S.50)
- **Tablo 31:** Antrenör ve sporcuya göre antrenman ve tesislerde görev yapan yönetici ve personellerin işletmecilik anlayışı içerisinde, uygun mesleki eğitimlerini almış, sorunlarımıza çözüm arayan ve bizlere yardımcı olan kişiler olduğuna inanıyorum sorusu.....(S.51)

1.ÖZET

Bu çalışmanın amacı Elazığ ilindeki Sporcu ve Antrenörlerin Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin belirlenmesidir.

Araştırma; “Elazığ ilinde ikamet eden antrenör ve sporcuların ildeki kullandıkları spor tesislerinden istek ve beklentilerinin belirlenmesi ” ne yönelik Anket Yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Anketten elde edilen veriler SPSS 22 ortamında değerlendirilecek ve sonucu frekans ve yüzdeleri alınarak sonuçlar tablolar halinde gösterilecektir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; çalışmaya katılanların % 15.2 sinin Antrenör, % 84.8 inin sporcu ve %59.0 ı erkek ve % 41.0 nın ise bayan olduğu tespit edilmiştir. Yine ankete katılanların %46.9 unun Yüksekokul ve %26.4 ünün de Futbol branşı ile ilgilendikleri tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; antrenörlerin, antrenman yaptıkları tesislerdeki soyunma ve dinlenme odalarının yetersiz olduğu, personel, yönetici ve sağlık görevlilerinin yeterli seviyede olduklarını, antrenman için verilen sürenin yeterliği konusunda sporculara göre daha az benimsedikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler; Spor, Sporcu, Antrenör, İstek, Beklenti

2.ABSTRACT

Examination Of Reguest And Expectations Of Sportsman And Coaches Regarding The Use Of Sports Facilities (Province Of Elazığ)

The aim of this study is to determine the demands and expectations of the athletes and coaches in Elazığ regarding the use of sports facilities.

The Research conducted and Survey Method was used to determine the demands and expectations of the sports facilities used by the coaches and athletes residing in Elazığ province. The data from the Survey were evaluated in the data will be evaluated in SPSS 22 enviroment and frequancies and percentages will be taken to get the resultant and the results will be tabulated.

According to the obtained findings in the research; it was determined that, 15.2% of the participants were coaches, 84.8% were athletes, 59.0% were males and 41.0% were females.It was also found that 46.9% of the participants were interested in the high school and 26.4% were interested in the football field.

As a result; it is seen that the coaches' training room where the training and resting rooms are inadequate, staff, administrators and health professionals are at an adequate level, and the coaches are less familiar with the training suits given for training than athletes.

Key Words; Sport, Athlete, Trainer, Claim, expectation

3. GİRİŞ

Spor, insanın mücadele azmini kullanarak kazanmak ve başarılı olmak için sistemli ve düzenli kurallar içerisinde yaptığı bedensel aktivitelerdir. Rekor kırmak, üstünlük sağlamak ve galip gelmek arzularının yanı sıra vücudun kuvvetini, çevikliğini devam ettiren, irade gücünü artıran şuurulu bir uğraştır. Spor, beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaştırılmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve birtakım kurallar ile çevrili bir etkinliktir (1).

Sporun görünürdeki en çarpıcı amacı, beden eğitimi ile taşıdığı eş amaçlar dışında yarışmak ve kazanmaktır (2.).

Sporda başarı için, spor eğitiminin önemi çok büyüktür. Sporun kalkınması ve gelişmesi, köklü ve bilimsel olarak hazırlanmış eğitim programlarının yanında spor tesislerinin yaygınlaştırılıp faaliyete geçirilmesine bağlıdır. Sporu toplumumuzun vazgeçilmez tutkusu ve yaşam biçimi haline getirebilmek için, öncelikle çocuk ve gençlerimizin spor yapmaya teşvik etmek, sporu sevdirmek, sigara, uyuşturucu, kumar gibi kötü alışkanlıklar yerine, vatanını ve milletini seven, hoşgörülü, sosyal, üretken insanlar olarak yetişmelerini sağlayacak ortam ve imkânlarını onlara sağlamak gerekmektedir. Bu ortamın ve en önemli bölümlerinden biriside eğitim öğretim kurumlarıdır (3).

Bilindiği gibi spor ortamı, spor saha ve tesisleri, spor araç ve gereçleri, spor öğretmenleri ve yöneticileri ile sportif eğitim ve organizasyonlardan oluşmaktadır. Bu unsurlardan birinin veya birkaçının olmaması halinde o ülkede sporun sağlıklı gelişme göstermesinden bahsetmek mümkün olmamaktadır (4).

Günümüzde spor, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde temsil edilmekte olup, bu kurumda Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı' na bağlı olarak çalışmalarını sürdürmektedir (5).

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü' ne bağlı spor tesisleri, Tesisler Daire Başkanlığı'nın projelerinde uyguladığı özelliklerde yapılmaktadır. Devlet politikası olarak spor ortamının oluşturulup geliştirilmesi Anayasamızın 59. maddesinde belirtilmiştir. Ayrıca 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun' da teşkilat; Beden eğitimi ve gençlik ve spor faaliyetleri için gerekli olan gençlik merkezleri, kampları, saha ve tesislerini yaptırmak, işletmek ve bu tesisleri vatandaşların istifadesine sunmak ile görevlendirmiştir (6).

Spor tesislerinin varlığı, hem spor talebine ve spor programlarının üretimine hem de hizmetlerden yararlanma olanağına tesir eder (7).

Geliştirilen spor programının uygulama aşamasında uzmanlaşma çok önemlidir. Herkesin her işi verimli ya da etkili yapabilme güçlüğü karşısında spor tesislerinde katılımcıya doğrudan ve dolaylı hizmet veren her iş görenin kendi alanında asgari nitelik ve kaliteye sahip olması gerekir. Çünkü spor tesislerinde sunulan hizmetin kalitesi büyük oranda müşteri memnuniyeti ile kontrol edilebilir (8).

Bu çalışmanın amacı; Elazığ ilindeki Sporcu ve Antrenörlerin Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin belirlenmesidir.

4- GENEL BİLGİLER

4.1. Spor

Spor, önceden belirlenmiş kurallara göre bireysel veya takım halinde yapılan, genellikle rekabete dayalı yarışma ve kişisel eğlence veya mükemmelliğe ulaşmak için yapılan fiziksel aktivitelerin genel adıdır. Kişilerin yaptıkları hareketlere ek olarak top, hayvan veya değişik alet ve objelerle yapılan hareketlerin tümünü kapsamaktadır. Bazı kesimler, yalnızca zihinsel yeteneklere dayalı bazı masa oyunlarını da spor olarak kabul edilmektedir. Günümüzde, kendine has kuralları ve oynanışı olan yüzlerce spor bulunmaktadır.

Spor kelimesinin etimolojisi hakkında iki görüş vardır. Bunlardan ilki "Spor" kelimesi Türkçeye, Fransızcada da aynı anlamı taşıyan sport kelimesinden geçmiştir. Kelimenin kökeni Eski Fransızcada "eğlence, fiziksel ve zihinsel zevk" anlamına gelen desport kelimesine dayanır (9).İkincisi ise "Spor" kelimesi Latince dağıtmak, birbirinden ayırmak anlamına gelen "disportare" veya "deportare" kelimelerinden doğmuştur. Bu kelimeyi İngilizlerin "disport", Fransızların ise "se déporter" ya da "se desporter" olarak kullandıkları görülmektedir. Zaman içerisinde kelimelerdeki aşınma nedeni ile "sport" daha sonra da "spor" olarak kullanılmaya başlanmış ve literatürdeki yerini almıştır (10).

Şüphesiz ikinci görüşün kapsamının daha geniş olduğu görülmektedir. Tarihi süreçte Osmanlı'nın son döneminde Fransızcaya olan ilgiden dolayı kelimenin Türkçeye bu dilden geçme olasılığı kuvvetlidir.

Spor genel olarak boş zaman değerlendirme aktivitesi olarak kullanıldığı gibi insanların hatta ülkelerin rekabet aracı olarak da kullanılmaktadır.

Spor kavramı önceleri, boş zamanları değerlendirmeye yönelik balıkçılık, avcılık ve atıcılık gibi açık hava etkinliklerini, belirlenmiş kurallara göre bireyler ya da takımlar

arasında yapılan düzenli atletik yarışmalardan ayırmak için kullanılırdı. Daha sonra yapılan tüm etkinlikler spor kavramı içine girdi. Günümüzde boş zamanı değerlendirmek amaçlı yapılan tüm egzersiz faaliyetleri, sağlıklı yaşam için yapılan faaliyetler ve genel anlamda bireysel veya takım halinde yapılan tüm müsabaka ve yarışmalar spor kavramı içinde yer almaktadır. Bu açıdan bakıldığında spor, dünyadaki en geniş kapsamlı kavramlardan biridir. Günümüzde insanların hepsi izleyici, tertipleyci veya katılımcı olarak sporla ilgilenmek durumundadır.

Spor, insanlık tarihinin ilk dönemlerinde ölüm kalım mücadelesinin yansıması olarak karşımıza çıkarken sonraki dönemlerde toplumlar arası ilişkileri geliştiren, sevgi ve barışı temsil eden etkinlikler haline gelmiştir. Önceleri savunma ve saldırıya dayalı sporlar olarak yapılırken daha sonralarda bireysel sporlar ve takım sporları olarak yarışma ve müsabakalar halinde, insanların üstün gelme arzularını sergileyebilecekleri bir disiplin olarak yapılmaya başlanmıştır.

4.1. 1. Dünyada Tarihi Süreçte Spor

Sporun ne zaman başladığını belirlemek olanaksızdır. Çocukların kendiliğinden yarışmadıkları ya da güreşmedikleri bir oyun bulmak zordur. Ama yetişkinler arasında, fiziksel yarışmaya dayanan ve kendi başına bir amaç taşıyan karşılaşmaların ortaya çıkışı sporun başlangıcı olarak kabul edilebilir. Tarihöncesinde avcılarının avlanmaya, bir spor olarak bakıp bakmadıkları bilinmemektedir. Ancak antik toplumlarda avcılık becerisinin bir soyluluk ölçüsü sayıldığı kesindir. Arkeolojik bulgular eskiden Çin'de top oyununun yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Ama bunlar da bir spor karşılaşmasından çok bir eğlence ve beden eğitimi niteliğindedir.

Spor Eski Mısır'da oldukça yaygındı. Firavunlar avda yeteneklerini göstermeye çalışır, güçlerini sınadıkları ok atma gösterileri yaparlardı. Ayrıca zıplama, güreş, top oyunları ve sopa dövüşleri de ilgi gören sporlardı.

Girit'te genç kız ve erkekler akrobatik yeteneklerini boğalara karşı sınarlardı. Bunun bir spor mu, yoksa dinsel bir tören mi olduğu açıklık kazanmamıştır. Sporun modern toplumdan önce en belirgin olarak ortaya çıktığı yer ise Yunanistan'dır. Homeros'un İlyada'sının 23. kitabında Patroklos' un ölümü üzerine cenaze oyunları biçiminde yapılan sporlardan söz edilir. Odysseia'da anlatılan oyunlar ise sportif amaçlar taşıyan dindışı karşılaşmalardır. Eski Yunan kültürü hem dinsel, hem de dindışı sporları içerir. (11)

Sporla dinsel törenlerin birleştiği en ünlü düzenleme, MÖ 776'da yapıldığı saptanan, ama çok daha önce başladığı sanılan Olimpiyat Oyunlarıdır. Zeus onuruna Olympia'da düzenlenen bu oyunlardan başka Apollon adına Delphoi'de ve ayrıca Korinthos ile Nemeia'da da oyunlar düzenleniyordu. Bu dört düzenlemeye Periodos denirdi. Bu yarışmalarda başarılı olan atletler şiirlere konu olur, heykelleri dikilir ve maddi olarak ödüllendirilirdi. Her kentin, Gymnos adı verilen çıplak atletlerin çalıştığı bir Gymnasion'u vardı. Militarist Sparta dışında Yunanlı kadınlar Olimpiyat Oyunları'na katılamaz, Demeter'in rahibeleri dışında izleyici olarak da bulunamazlardı. MS 2. yüzyıl gezgini Pausanias'ın yazdığı, Hera adına düzenlenen kadın yarışlarının pek bir önemi yoktu.

Araba yarışlarının en tutulan spor olduğu Eski Roma ve Bizans dönemlerinde spor daha çok savaşa hazırlıklı olma bağlamında ele alınıyordu. Koşu ve disk atmadan çok boks, güreş, mızrak atma sporlarına önem veriliyordu. Eski Yunan oyunlarına ilgi daha çok Hadrianus döneminde (MS 117-138) başladı.

Roma'da Circus Maximus'ta yapılan araba yarışları 250 bin kadar izleyici çekiyordu. Yunan stadyumlarından geliştirilen Circus 1992'de İspanya'nın Barselona kentinde yapılan Yaz Olimpiyatları'nın açılış töreni ya da hipodromlarda yapılan araba yarışlarında, ekipler "maviler", "yeşiller" gibi takımlar oluşturur ve kazandıkları yarışların kayıtları bugünkü rekorlar gibi tutulurdu.

Gladyatör dövüşleri ise MÖ 264'te Etrüsk cenaze oyunlarından geliştirilmişti. Araba yarışlarının dörtte biri kadar izleyici çeken bu karşılaşmalar, insanın insanla dövüştüğü Munera ve insanın hayvanla dövüştüğü Venatioies olarak ikiye ayrılırdı. Özgür insanların da katıldığı dövüşlerde, Neron yönetimi sırasında MS 63'te kadınlar da yer almaya başladı. Gladyatör dövüşleri Hristiyanların tepkisi üzerine MS 5. yüzyıl başlarında ortadan kalktı.

Ortaçağda spor daha az düzenli yapılıyordu. Panayırılar ve mevsimlik şenliklerde erkekler kayaları ya da tahıl çuvallarını kaldırma yarışmaları yapar, kadınlar ise koşardı. Köylülerin en gözde sporu bekâr erkeklerin evli erkeklerle ya da bir köyün başka bir köyle karşılaştığı ve her türlü hareketin serbest olduğu bir tür top oyunuydu.

Ortaçağın ve Rönesans'ın kentlileri ise ok atma yarışlarıyla eğlenirlerdi. Bu yarışları izleyen daha alt kesimden insanlar arasında koşu, sıçrama ve güreş karşılaşmalarına da rastlanırdı.

Soyluların gözde sporları, avcılığın yanı sıra şövalyelerin katıldığı turnuvalardı. Şövalyelerin at üzerinde kargılarıyla rakiplerini devirmeye çalıştıktan bu turnuvalar aynı zamanda savaşıma yeteneklerini gösterdikleri bir alandı. Kazananlar ödülün yanı sıra yenilenlerden fidye alırdı. 12. ve 16. yüzyıllar arasında öteki dövüş biçimlerinin de uygulanmasıyla, bu turnuvalar oldukça kanlı bir biçim aldı. (12)

Modern sporlara geçişin ardında kusursuzluğu arayan Sanayi Devrimi yatıyordu. En üst dereceye ulaşma tutkusu "rekor" kavramını ortaya çıkardı. Spor, 20. yüzyıl toplumunun temel değerleri olan laikliği, akılcılığı, uzmanlaşmayı, bürokrasiyi, ölçme ve derecelendirmeyi yansıtır oldu. Birçok düşünür ve toplumbilimci modern sporu sanayi kapitalizminin bir ürünü olarak kabul etti. Kapitalizm televizyon ve öteki iletişim araçlarını da kullanarak sporu pazarlanabilen bir mal haline getirdi. Boş zamanların artması da spor izleyicilerinin ve tüketicilerinin sayısının görülmemiş ölçüde çoğalmasına yol açtı.

Modern sporlar İngiltere'de ortaya çıkarken, modern beden eğitimi 18. yüzyıl sonuyla 19. yüzyıl başında Almanya'da ve İskandinav ülkelerinde gelişti. Ama jimnastik, bir yarışma biçimini alana değin uluslararası ilgi görmedi. Sporun ticarileşmesi karşısında amatörlük kavramı ortaya atıldı ve Olimpiyat Oyunları'na spordan gelir elde etmeyen amatör oyuncuların katılması kararlaştırıldı. Ama en iyi dereceye ulaşma çabası geniş bir yatırım ve yoğun bir çalışma gerektirdiğinden, başka bir işle uğraşmayıp büyük paralar kazanan "amatör" atletler ortaya çıktı. Amatörlük ve profesyonellik arasındaki ayrım 20. yüzyıl sonunda spor dünyasındaki en önemli tartışma konusuydu (13).

4.1. 2 . Türkiye’de Sporun Tarihi Gelişimi

Sporun Türklerde ve Türklerin son kurmuş olduğu devlet olan Türkiye’de gelişimi dünya spor tarihi ile paralellik göstermemektedir. Bunun nedeninin açıklaması çok basittir. Türkler tarih sürecinde en önemli medeniyetleri kurmuşlardır. Kendilerine has yaşamsal ve kültürel tarzlarından dolayı özgünlükleri vardır. Savaşçı ve devlet kurma geleneği olan Türkler şüphesiz bu özelliklerinden dolayı tarihi süreçte okçuluk, atıcılık, atıcılık ve güreş gibi sporları doğal olarak yapmaktadırlar.

Türklerde Batı toplumlarının tarihlerinde görünen sonu trajedi ve kanla biten gladyatör savaşları tarzında sporlar asla olmamıştır. Bunun nedeni de yine Türklerin tarih sürecindeki medeni rollerinden kaynaklanmaktadır.

Genel olarak bakıldığında Türkler sporu savaş sanatını geliştirme ve eğlence amaçlı yapmıştır.

Bundan sonraki bölümde Türk spor tarihindeki gelişmeleri ana hatlarıyla verilecektir.

Yurdumuzda ilk yapılan spor okçuluktur. Okçuluk 1453 yılında ülkemizde başlamıştır. Yani Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethedip Bizans İmparatorluğu'nu ortadan kaldırdığı zaman Okçuluk Meydan-ı Kemankeş Ani'de yapılıyordu. Meydan-ı Kemankeş Ani'nin kurulması Türk spor tarihinde ilk belgeli olaydır.

Okçuluktan sonra yurdumuzda "güreş" yapılmaya başlandı. Güreş yurdumuzda 1361 yılında başladı. Güreş Türk akıncılarının sallarla Anadolu'dan Rumeli'ye geçip Balkanlar üzerinden Avrupa içlerine sarmaya başladıkları günlerle yaşıttır (14).

1890 yılında ise İngilizlerin icadı olan futbol Türkiye'ye geldi. Türkiye'de ilk kez Bornova semtinde, buraya yerleşmiş bulunan ve pek çoğu tütün ve pamuk ticaretiyle uğraşan İngiliz aileleri arasında Bornova çayırılarında oynanmaya başladı. Türkiye'de ilk futbol maçları böylece, bu sporun İngiltere adasında doğmasından yaklaşık kırk yıl sonra oynanmaya başlamıştı. Daha sonra futbol İstanbul'da da görüldü. İzmir'den İstanbul'a göç eden aileler beraberlerinde futbolu İstanbul'a da getirdiler.

1896 yılında Yunanistan'da yapılan ilk olimpiyatlarda usta pehlivan Koç Mehmet bu olimpiyatlara katılmak istiyordu ve katılmak için Yunanistan'a gitti. Ama organizasyon komitesi kendisinden Osmanlı Devleti'ni temsil edeceğine dair Milli Olimpiyat Komitesi'nden verilmiş belgesini istemişti. Ama böyle bir Milli Olimpiyat Komitesi yoktu ki, onun vereceği belge elinde olsundu. Aynı olimpiyatta Faik Hoca ülkemizi temsil etti.

1901 yılında ilk Türk futbol takımı kuruldu. Takımın ismi Black Stocking yani Siyah Çoraplılar idi. İlk Türk futbolcusu da Bahriyeli Fuat Hüsnü Kayacan futbol sahalarına çıkan ilk Türk'tür. Bobby takma adıyla İngiliz takımlarında oynayan Fuat Hüsnü daha sonra Galatasaray'da top koşturmuştur.

1902 yılında Fransa'daki Montpeillier Üniversitesi'nde tıp öğrenimini yapmakta olan 25 yaşındaki Türk genci Alp Dağları'nın ünlü Mont Blanc doruğuna ulaşarak oraya Türk bayrağı dikmiş ve orada bulunan dağ defterini imzaladı. Bu Türk dağcılık sporunun başlangıcıdır.

1903 yılında bir grup genç Beşiktaş Jimnastik Kulübünü kurdu.

Basketbol Türkiye’de ilk defa 1904 yılında Amerikan Robert Koleji öğrencileri tarafından oynandı. Galatasaray Lisesi’nin en eski beden eğitimi öğretmenlerinden ve ilk devrin en ünlü kalecilerinden Ahmet Robenson (İzciliği de Türkiye’de o başlatmıştı.)1911 yılında eline geçen bir Amerikan dergisinde rastladığı bu sporu öğrencilerine oynatmak için teşebbüse geçti.

1905 yılında bir grup Galatasaray’ı kurdu. Amaçları İngilizler gibi toplu halde top oynamak, bir isme ve bir renge sahip olup, Türk olmayan takımları yenmekti. Galatasaray İstanbul Ligi’ndeki ilk Türk takımıdı.

1907 yılında Moda çevresinde oturanlar ve St. Joseph Fransız Frerler Mektebi’ndekiler Fenerbahçe’yi kurdular.

1921 yılında Trabzon İdman Ocağı kuruldu.

1922 yılında Türkiye Futbol Federasyonu kuruldu. Aynı yıl Milli Takım kuruldu.

1923 yılında Gençlerbirliği kuruldu. Aynı yıl FIFA’ya kabul edildik.

1957 yılında ilk Türk voleybol takımı sahaya çıktı.

1936’dan 1959’a kadar basketbol ‘Spor Oyunları Federasyonu’ adı altında kurulan bir federasyonun içinde voleybol ve hentbol ile birlikte yürütüldü.

1 Mart 1959’da Türkiye Basketbol Federasyonu resmen kuruldu.

Yukarıda kronolojik olarak verilen gelişmelerden sonra Türk sporu daha modern gelişmeler göstermiş ve sporun gelişimi ve yaygınlaşması hızlanmıştır.

Spor işlerinin ilk kez bakanlık düzeyinde ele alınması 3 Kasım 1969’da Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın kurulmasıyla gerçekleşti. 6 Şubat 1970 tarih, 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle adı geçen Bakanlık kapsamına alındı. Böylece Türk sporunda yeni bir sayfa açıldı.

7 Kasım 1982 tarihli yeni Anayasa’da ise ilk spora yer verildi. Böylece ülkemizde ilk kez spor ve sporcu Anayasa’nın teminatı altına alındı.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce yönetilen Türk sporu 14.12.1983 tarihinde de 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer aldı. 1986 yılında 3289 sayılı yasayla BTGM olan adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi. 1989 yılında Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanması nedeniyle adı "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" oldu.

3289 ve 3703 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün kuruluş yasasında yer alan federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesi, spor federasyonlarının özerkleştirilmesi ve demokratik bir yapıya kavuşturulması çalışmaları, 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu'nun kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunla başladı.

1993 yılında ise federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesine ilişkin yönetmelik çıkarılarak uygulamaya kondu ve ilk seçimler 5230 delegenin katılımıyla 5 Aralık 1993 'te yapıldı.

2000'li yıllara gelindiğinde Türkiye'de spor devletin de teşvikleriyle modern yapılarda ve daha gelişmiş ortamlarda organize bir şekilde yapıldığı ve yaygınlaştığı görülmüştür. Ayrıca birçok uluslararası organizasyon ülkemizde başarıyla gerçekleştirilmiştir.(14)

4.2.Antrenörler

Antrenörler spordaki sacayaklarından en önemlilerindendir. Sözcük, dilimize Fransızcadan girmiştir. Kısaca sporcunun başarısı için spor becerileri ve strateji ile gelişimini sağlayan kişi. Boks, futbol, basketbol, atletizm gibi branşlarda oyuncuları yapılacak müsabakalara ve turnuvalara hazırlayan kimsedir. Antrenmanlarda amatör veya profesyonel tüm sporcuların, zaman, mekan, donanım, teknik, taktik gibi değişkenleri de göz önüne alarak yeterli düzeye çıkarmakla yükümlüdür.

Sporcuların ferdi ve toplu olarak, uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak eğitilmesini sağlayan, sporun esaslarını, teknik prensiplerini ve kurallarını öğreten ve alanındaki gelişmeleri takip eden kişiye antrenör denilmektedir. (SGM, Madde 4).

Bir amaç için mücadele eden insanların (sporcuların) eğitimli yöneticisidir. Antrenör, bu amaca doğru sporcularına zekice yönlendiricilik yapmaktadır (15).

Antrenörlük yüksek düzeyde iletişim ve etkileşim gerektirir. Bu etkileşimde en önemli unsur aslında sporcuyu etkileme ve yönlendirebilmedir. Kısaca her antrenör aynı zamanda doğal bir liderdir.

Antrenör etkileşiminde saygı ve sevgi sınırları içinde kalır. Genel anlamda sporcuların fiziksel-fizyolojik, zihinsel, duygusal (psikolojik) ve sosyal kapasitelerinin amaçlı davranışlarla geliştirilmesine yardımcı olan kişidir.

Bunların yanında antrenör sporcunun kapasitesini bilen ve bu kapasiteden en yüksek performansı ortaya çıkarandır. Doğal olarak her spor dalında antrenörün görevi farklıdır bu nedenle bir antrenörün kendi alanında donanımlı ve iyi bir eğitim alması gerektir.

Antrenörün temel özellikleri incelenecek olursa (16).

- a. Geniş ve etraflı olarak kavrama, bilme ve anlama
- b. Dünyayı görebilme, yaşama bakış ve felsefe
- c. Şefkat, sevgiye bağlılık
- d. Karakter, kişilik
- e. Nüktedanlık, ve ayak uydurmak şeklinde sıralanabilir.

Antrenörlerin alması gereken en önemli kararlardan bir tanesi de, antrenörlük stilidir. Antrenörlük stili, nasıl kararlar alındığını hangi beceri ve stratejilerin öğretileceğini, yarışmaların nasıl organize edileceğini, oyuncularını disipline etmek için hangi metotların kullanılacağını ve de sporculara. Kararlar almaları için, hangi roller verileceğini belirleyici olmaktadır (16).

Antrenörlükte başlıca üç özellik göze çarpmaktadır bulunmaktadır:

- a. Otoriter (kumanda edici emredici) ,
- b. Liberal (hoşgörülü, serbest bırakma) ,
- c. Demokratik (katılımcı, paylaşımcı) .

Antrenörler kesin olarak bunlardan birinin içine düşmeseler de, bunlardan birinin içine girmeye veya kendilerine temel almaya daha eğilimlidirler.

Antrenörlerin yetişmesi için gerekli olan her şey “Antrenör Eğitim Yönetmeliği’nde geniş bir şekilde açıklanmıştır.

Antrenörün görevi yalnızca sporcuları çalıştırması ya da sporda çeşitli tekniklerin nasıl yapıldığını göstermekten ibaret değildir. Antrenör iyi bir çalıştırıcı olmasının yanında iyi bir kişilik özelliğine sahip olmalı ve etik değerleri sporcusuna vermelidir. Karşılıklı iletişim içerisinde olduğu sporcusunun sadece spor performansında değil her türlü kişisel problemlerinde de yanında bulunması gerekir.

4.3. Sporcu

Spor ya da idman, önceden belirlenmiş kurallara göre, bireysel veya takım halinde yapılan rekabet amaçlı yarışma ve kişisel eğlence veya mükemmelliğe ulaşmak için yapılan fiziksel aktivitelerdir. Spordaki en önemli etmenler, kişilerin fiziksel kapasiteleri, yetenekleri ve galibiyete olan inançlarıdır. İşte bu işlevleri yerine getiren kişi sporcudur.

Sporcu yapmış olduğu spora bağlı olarak ya bireysel spor yapmaktadır ya da takım oyuncusudur. Sporcunun antrenmanı, yaşamı, beslenmesi, gelişimi, kısaca tüm davranışları yapmış olduğu sporla bağlantılıdır.

Spor; insani değerlerin yüceltildiği belirli ölçüde güç ve beceri gerektiren ve evrensel kuralları olan yarışmalı ve eğlenceli etkinliktir. Bu durumda her sporcunun sahip olması gereken en öncelikli ve önemli erdem spor ahlakıdır.

Spor ahlakı; sosyal, politik ve ekonomik ilişkilerin bütünü olup toplumsal değerlerin göstergesidir. Sporcunun rakibine ve kendisine olan saygısının ifadesidir. Spor ahlakı; sportmenlik (fairplay) sağlığa, birlik ve beraberliğe, kardeşliğe, dostluğa dayanan insani değerlerdir.

Sportif olaylar düzenli ve standart bir ortamda adil kurallarla oynanmalı ve evrensel değerlere saygılı olmalıdır. Rakibe fizyolojik ve psikolojik zarar vermemek, rakibi oyunun bir ortağı olarak görmek ve saygılı olmak gerekir. Spor ahlakında toplumsal değerler incelenir, sorun öncelikle sporcu, yönetici, antrenör ve taraftar arasındadır.

Spor ahlakı kendisine, rakibine, hakemlere, izleyicilere ve kamuoyuna saygıya dayanan bir hayat görüşüdür. Her ne pahasına olursa olsun kazanmayı reddetmektedir.

Sporun kalitesini sporun kendi kuralları ve bu kuralları da toplumun değer yargıları oluşturur. Sporun kuralları toplumsal değerlerin dışında düşünülemez (17)

İyi bir sporcuda olması gereken erdemler ahlak, işine olan sevgi ve saygı, rakibine saygı, özgüven, motivasyon, iyimserlik ve sorumluluk almaktır.

4.4. Spor Medyası

Spor medyası doğal olarak sporun ortaya çıkışından yüzyıllar sonra ortaya çıkmıştır. Günümüzde iletişimi ve bilgi aktarımını sağlayan her türlü unsura medya denir.

Geleneksel medya olarak da tanımlanan kitlel medya, kitle iletişimi için kullanılan gazete ve dergi gibi basılı yayınlar; radyo, sinema, televizyon gibi sesli veya hem sesli hem de görüntülü iletileri taşıyan ortamlardır şeklinde tanımlanabilir. Günümüzde bu ve benzeri ortamlara geleneksel medya adı verilmektedir. Geleneksel medya ise tamamen bilgisayarı karıştırmadan ve barındırdığı iletileri bilgisayar yardımıyla işlemeyen ve kaydetmeden kullanan iletişim ve kitle iletişimi araçlarıdır. Bu araçlar yukarıda da sözü edildiği gibi gazete ve dergi gibi basılı yayınlar; radyo, sinema, televizyon gibi sesli veya hem sesli hem de görüntülü iletileri taşıyan ortamlar olarak adlandırılır.

Medya ya da kitle iletişim araçlarının insanlar ya da medyayı takip edenler üzerinde bazı etkileri bulunduğu saptanmıştır. Kitle iletişim araçlarıyla yapılan yayınların insanla üzerinde ne tür etkileri olduğu çoğu iletişim araştırmacısının zihinlerinde soru işaretleri oluşturmuştur. İletişim araştırmacılarının zihinlerindeki bu sorular ve merak, psikoloji alanındaki gelişmeler ile açıklanmaya çalışılmıştır (18). 1950'li yıllarda baskın olan davranışçılık yaklaşımı ya da davranışçı yaklaşım bireylerin dış dünyadan aldığı iletilerle davranışlarının ölçülebilir ve gözlenebilir bir düzeyde değişimi olarak açıklanabilir. Davranışçı yaklaşımda insan öğrenmesi yani davranışlarının değişmesi uyarıcı - tepki üzerine odaklanmıştır. Bu durumda uyarıcının medyanın gönderdiği iletiler olarak, tepkinin ise bu iletilere maruz kalan bireylerin davranışlarındaki değişimler olarak algılanması olarak açıklanmaktadır.

Spor, medya aracılığı ile tüm toplumların sevgisini kazanırken medya ise kitle iletişim araçlarında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Her ikisi de birbirinden etkilenmektedir. Gelişen teknoloji, uydu antenleri ve frekanslar sayesinde bütün dünya yapılan bir spor etkinliğini anında milyonlarca insanın izlenmesini sağlamıştır (19).

Spor medya ilişkileri Türkiye'de cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze dek süre gelmiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra spor alanında da hareketlenmenin olması özellikle yazılı basın açısından çeşitli spor dergilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özellikle 1950'li yıllardan itibaren günlük gazetelerin ve radyonun sporla daha fazla ilgilendikleri görülmektedir. Bu günkü anlamda spor medya ilişkilerin ise 1990'lı yıllardan itibaren yoğunlaşmış, günlük gazete sayısının artması ve gazetelerin çeşitli

sayılarda spor haberleri veren sayfaların artmasına, görsel medya da meydana gelen hızlı değişim ve televizyonların çok kanlı hale gelmesi spor kavramının da önemini artırmıştır (28).

Spor medyası, sporu tüm insanlara yaymaktadır. Dünyanın bir köşesinde yapılan bir müsabaka, bazen aynı anda, bazen ertesi gün önemine göre tüm dünyaya haber ve görüntü olarak ulaşmaktadır. Bu haber ve görüntülere konu olan sporcular, tıpkı sanatta olduğu gibi medyanın yükselttiği bir yıldız olabilmektedir. Bu yıldızları seyreden milyonlarca kişi, kendilerini onların yerine koyarak onlar gibi olma düşüncesiyle spora yönelmektedir. Akşam dünya kupasında gol atan bir futbolcuyu izleyen bir çocuk, ertesi gün o yıldızın adı yazılı formasını satın aldirarak, sokakta arkadaşlarıyla futbol maçı yaparken hayalini kurduğu bir yıldızı oynamaktadır. Bunu yapabilecek olan medyadan başkası değildir (20).

Geçmişten günümüze, hem sporun medyaya hem de medyanın spora etkisi görülmektedir. Özellikle sporun tüm dünyada bir sosyal olgu olarak gelmiş olduğu konumda kitle iletişim araçlarının büyük rolü vardır, aynı zamanda spor yapma olanağına sahip olmayan çoğunluğunda spora ilgi duyması kitle iletişim araçları sayesinde olmuştur (21).

Türkiye’de spor geniş bir yelpazesi olan bir kavram haline gelmiştir. Spor medyası da bu durumda kendine düşen payı almaktadır. Spor medyası takipte önemli bir paya sahip olup, medyanın insanlar üzerindeki gücünü fazlasıyla fark ettirmektedir. Spor basını sayesinde, kamuoyu karşılaşma sonrası verilen kararları, sporcunun performansını kurallar çerçevesinde, eleştirel gözle yorumlayabilmektedir. Günümüzde sosyal medya, spor medyasını takipte önemli bir yer edinmiştir. Sosyal medya üzerinden oyunun seyri, sonucu hakkında yorum yapılabilenkte aynı zamanda kullanıcıların farklı görüş ve düşünceleri anlık olarak görülebilmektedir. Spor kamuoyunun yanı sıra sporcular da sosyal medya da yorumlarını paylaşmaktadırlar. Sporcuların sponsorluk anlaşmalarına sosyal medya hesapları da dâhil edilirken, bazı sporcular, yazdıkları tweet’lerle gündem bile yaratabilmektedir. Sosyal medya, sporu da, sporcuyu da, spor gündemini de bir hayli değiştirmektedir.

Sporun toplumsallaşmaya katkısı için o toplumu oluşturan aile, kültür, spor alt yapısı ve bunlardan ne derece de yararlandığı araştırılmalıdır. Bölgelerin ekonomik yapısına, gelişmişlik seviyesine uygun olarak, sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması

gerekmektedir. Bu noktada da insanları etkileme gücü olan medya yerel seviyeye inerek etkili bir araç olarak kullanılmalıdır.

Spor medyası açısından bakacak olursak, kadın sporcuların medyada yer alması toplumsallaşmanın bir ölçütüdür. Bu değerlendirmeye göre araştırma sonuçlarımızda da görüldüğü gibi sosyo-ekonomik seviyesi gelişmiş olan bölgeler, yerel medyanın kadınları spora yönlendirmede etkili olabileceği yönünde görüş bildirmiştir.

Türkiye’deki spor medyası, kamuoyunun görüş ve düşüncelerini araştırarak yayın çizgilerini ortaya çıkan bulgular neticesinde değerlendirmeli ve bu araştırmalara zaman ve para ayırmalıdır. Araştırma sonuçları medya kuruluşlarına ticari olarak katkı sağlayacaktır.

Medya anlam üretir ve anlam satar. Hep alıcı konumundaki bireyler ise, bu anlamları büyük bir titizlikle alır ve yaşamlarına geçirirler(22).

Spor medyası haber başlıkları, haberi sunuşunda kullandığı fotoğrafları seçerken etik kuralları göz önünde bulundurarak haber yapmalıdır. Bireyleri kışkırtıcı, ayrıştırıcı tutum sergilemekten kaçınmalıdır. Araştırma sonucumuzda da görüldüğü gibi kamuoyu spor medyasının şiddeti körüklediği ve fairplay anlayışına olumlu katkı yapmadığını düşünmektedir. Bu durumun farkındalığı, eğitim seviyesiyle doğru orantılıdır.

Günümüzde ekonomik kaygılar nedeniyle kitle iletişim araçlarında tiraj ve reyting kavgaları ortaya çıkmış, bunun sonucunda, spor kamuoyunun önemi daha da artmıştır. Bu nedenle spor kamuoyunu sadece tüketici anlamda görmek yerine, sporun birleştirici, bütünleştirici, sosyalleştirici yönünden ele almalı o yönde yayınlar yapılmalıdır

Spor medyası halkın spora olan ilgisi artırma amacıyla “herkes için spor” çerçevesinde çeşitli etkinlikler düzenlemelidir. Bu konuda beden eğitimi ve spor yüksekokullarıyla iş birliği içerisinde bulunulabilir. Böylece beden eğitimi ve spor yüksekokullarında müfredatta yer alan “herkes için spor” dersi kapsamında teorik eğitimle birlikte, halkı içine alarak uygulamalı bir şekilde yapılması, cinsiyet, gelir seviyesi gözetmeksizin toplumun her kesiminde sporun yaygınlaşmasını sağlayabilir. Bu sayede medya, bireylerin toplumsallaşmasına, özgüvenin ve yaşama sevincinin artmasına ve boş zamanların olumlu yönde değerlendirilmesine katkıda bulunabilir.

Sonuçta spor medyasının toplumu etkileme gücü olduğu görülmektedir. Spor basını ve medyası, objektif kriterler doğrultusunda, habercilik ahlakı içerisinde haber vermelidir. Spor medyası, yeri geldiğinde etkin bir propaganda aracı olarak çok geniş ölçekli halk kitlelerini etkileyip, onları belirli hedefler doğrultusunda yönlendirebilecek bir güce sahiptir. Ulusal kültürün geliştirip barış dostluk kardeşlik gibi çok önemli işlevler yerine getirebilir. Aynı zamanda kültürel kimliği zayıflatmak veya ulusal birlik ve beraberliği yok etmek gibi tam tersi emellere de hizmet edebilir. Spor taraftarları arasında nefret tohumları ekip şiddeti körükleyip holiganizmi besleyebilir. Görüldüğü gibi, spor medyasının toplum üzerindeki sorumluluğu fazladır. Bu sorumluluğu yerine getirebilmesi için dürüst, tarafsız basın ahlakı kuralları içerisinde görevini yerine getirmelidir (23).

4. 5. SPOR TESİSLERİ İŞLETMECİLİĞİ VE YÖNETİMİ

4.5.1. İşletme, Müteşebbis ve Yönetici Kavramları

Spor tesislerinin işletmeciliği konusuna girmeden önce, işletme, müteşebbisve yönetici kavramlarını açıklamak gerekmektedir. İşletmeler, üretim faktörlerinin (emek, tabiat, sermaye ve müteşebbis) bir araya gelerek insanların talep ettikleri bir ürünü üretmek amacıyla faaliyette bulunan kuruluşlardır (24).

Öte taraftan, genelde kamu kuruluşu olan ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlarise, sosyal amaçları birinci planda tutarak faaliyetlerini sürdürürler. Kamuda var olan spor tesisleri, özel kuruluşlar tarafına ait spor tesislerinin bir kısmı hariç büyük ölçüde ikinci gruba girmektedir. (7).

4.5.2. İşletme Yönetimi ve Temel Fonksiyonları

Spor tesisi yönetimi bir sağlık kuruluşundan, bir ofise ya da içerisinde birçokbinayı bulunduran bir yükseköğretime kadar birçok tesisin yönetimi ileeş değer özellikler taşımaktadır. Tesis yönetimi; planlamadan proje yönetimine, pazarlamadan sermaye yönetimine kadar çok farklı kademeleri içerdiğinde barındırır (25).

Spor tesislerinde yönetim aşamasına geçmeden önce misyon, vizyon, amaç ve hedef tanımlarının açıklanması yönetim sürecininanlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Çünkü bu tanımlar spor tesisinin yapısından uygulama alanlarına kadar her aşamada çok büyük öneme sahiptir. Misyon, kelime anlamı itibariyle bir kişi ya da topluluğun üstlendiği özel görevdir Spor tesislerinin yönetimi için misyon; tesisin neden varolduğunu veamacını gösterir. Vizyon ise; mevcut gerçekler, umutlar, hayaller, tehlike ve fırsatlarının bir araya gelmesi ile oluşan geleceğin tanımlanması için bilinmeyene doğru bir bakışolarak ifade edilir. (26).

Gaye, bir işletmenin ileriki süreçte ulaşmayı hedeflediği durumdur ve strateji oluşumuna esasteşkil etmektedir. Strateji ve misyon amaçların yerine getirilmesinde araç konumundadır. Amaçlar, işletmelerin işmeye çalıştığı uzun vadeli genel sonuçlar olarak tanımlanabilir.

Hedefler ise amaçlara ulaşmak için ihtiyaç duyulan kısa süreli asama durumlarını oluşturur. Ayrıca amaçlar daha net ve ölçülebilir özellikler taşır (27). Spor tesislerinin yönetimi için misyon, vizyon, amaç ve hedef kavramlarına kadar önemli ise, yönetim fonksiyonları da bir okadar önemlidir. Spor tesislerinde yönetim süreci öbür işletmelerde olduğu gibi kısa süreli ve uzun süreli çok çeşitli planların hazırlanması ile başlar.

Yönetimin ana amacı toplumca gereksinim duyulan ürünleri üretmektir. Amaç ve üretilecek olan ürün es anlamlıdır. Diğer bir söylemle bir örgütün hedefi demek üreteceği ürün demektir. Bu ürün örgüt kurulduğunda belirlendiği için örgütün amacı da bu aşamada belirlenmiş olur (28).

Spor tesis işletmelerinde yönetim süreci planlama, örgütlenme, yöneltme, koordinasyon ve denetleme olarak beş temel fonksiyondan meydana gelmektedir.

4.5.2.1. Planlama

Planlama, Fayol'un tanımıyla "önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirmek için yapılması gereken işlerin saptanması, izlenecek yolların seçilmesidir" (29). Planlama, geleceğe bakma ve olası seçenekleri saptama süreç yani geleceği düşünmedir. Planlama süreci içerisinde neyin, neden, nasıl, nerede ve ne zaman yapılacağına karar verilir. (30).

Bir örgütün geleceğini görmek çok zordur. Çünkü bir örgütün geleceğinin ne olacağını, örgütü yönetenlerden çok içinde yaşadığı çevre şartları belirler. Hızlı bir değişim içinde olan toplumda, örgütün çevresini oluşturan farklılıkların ne zaman ne hızla değişeceğini tahmin etmek oldukça zordur. Toplumun değişmesiyle alakalı verilerin, bilimsel bir şekilde elde edilmesi gerekmektedir. Elde edilen bilgilerin, toplumun gelişmesine örgütü adapte edebilmek için zorunludur. Bilgilerin yeterlilik, doğruluk, gerçekçilik düzeyleri, örgütün geleceğine ait yapacağı planlama da, güvenilir olmasını sağlamaktadır.

Aynı zamanda planlama, geleceğe yönelik olası durumların belirlenme sürecidir. Planlama, akılcı bir eylem için ussal bir hazırlıktır (29).

Temel sosyo-ekonomik gaye "işletme niçin vardır?" sualine yanıt arar. Bir işletmenin varlığını devam ettirebilmesi için bir sosyo-ekonomik amacı belirleyip, elde edilen durumlar değiştikçe amacını yenilemesi gerekmektedir. İşletmenin tüm aktiviteleri bu gaye doğrultusunda şekillendirilir. (31)

Spor tesislerinde kalite açısından, stratejik, işlevsel ve eylemsel olmak üzere üç tip plan kullanılmaktadır. Stratejik planlar tesisin üst seviyedeki amaç ve hedeflerine ulaşması için belirlenirler. Bu nedenle planlar genelde mastır planlar şeklinde tanımlanır. Eylemsel planlar daha geniş kapsamlı planlardır ve stratejik planların harekete geçirilmesine yardımcı olmak üzere oluşturulurlar. İşlevsel planlar ise eylemsel planlamanın yerine getirilmesini çabuklaştırmak için hazırlanan planlardır (25).

Planlamanın başlıca faydaları şu şekilde tanımlanmıştır (24)

- Planlama yöneticinin sistemli olarak geleceği düşünmesine yol açar, dikkatleri amaca ve bunun gerçekleştirilmesine yöneltir.
- Yöneticiye uzun vadeli düşünme alışkanlığı ve yetisi kazandırır.
- Emek, sermaye ve zaman gibi kaynakların daha verimli ve etkin kullanımını sağlar.
- İşletme faaliyetlerinin daha iyi koordine edilmesini sağlar.

Organizasyonun Temel Sosyo-ekonomik Amacı ve Hedefi, Üst Yönetimin Felsefesi ve Değerleri Stratejik Planlama Firmanın Güçlü ve Zayıf Yönleri

- Denetleme fonksiyonu için gerekli standartları belirler.
- Beklenmedik ve ani gelişmelere karşı hazırlıklı olma imkânı verir.
- Yetki devrini kolaylaştırır ve planlamaya katılan yöneticilerin sorumluluklarına canlılık kazandırır.

Ancak planlama ile gelen bazı olumsuz durumlar da söz konusudur. Öncelikli olarak, planlama masraflı bir faaliyettir. Detaylı ve nitelikli bir plan için zaman, kalifiye eleman ve araç gerekmektedir. Tüm bunlar maliyeti arttırmaktadır. Ayrıca planlama faaliyetleri, yöneticinin dikkatini daha çok ileriye yöneltmek işletmenin bugünkü faaliyetlerinin ihmal edilmesine sebep olabilir (24).

4.5.2.2. Spor Tesislerinde Örgütlenme

Tesis yönetimi içerisinde planlamada öngörülen, faaliyetleri en az gider ve emekle oluşturmak için organizasyona ihtiyaç vardır. Yapılacak olan işlerin öngörülmesinden sonra, bu işleri yerine getirecek uygun elemanların belirlenmesi ve görevlendirilmesi gerekir. Tesisin işleyişi için personel, temizlik, güvenlik ve tesis bakımı gibi konularla ilişkili bir bölüm oluşturulmalıdır. Bu kısımda yapılacak görevlerin ve bu görevleri yerine getirecek personelin belirlenmesinden sonra, personelin bu görevleri yerine getirmesinde gerekli olan fiziksel faktörler sağlanmalıdır. (32)

Örgütlenme, ortak bir uğraşı gerektiren bir amacın yerine getirilebilmesi içingerekli altyapının oluşturulmasıdır. Örgütlenme, örgütün hedeflerinin yerine getirilmesine yönelik dinamik bir yapının kurulmasını teşkil etmektedir (29).

4.5.2.3. Spor Tesislerinde Yönetme

Tesis yönetiminde, planlama ve organizasyondan sonra, meydana gelen yapının işletilmesine, daha başka bir deyiş ile işletme organizasyonunun harekete geçirilmesine sıra gelir. Bu işlemlere yönelik çalışmalar yöneltmeyimeydena getirir. Yönetme fonksiyonunun aktif bir şekilde yerine getirilmesibüyük oranda emir verme biçimi ile ilişkilidir. İyi bir emir öncelikli olarak yerine getirilebilir bir özellik taşımalıdır. Ayrıca emir anlaşılır olmalı ve ne yapılmak İstenen tam olarak izah edilmelidir. (32.)

Yönetme, emir-kumanda etme, karar verme, yönlendirme, sevk ve idare etme anlamlarına gelmektedir. İnsanlar, usuller ve kaynakları ilgi alanına alır. Bazı Amerikalı yazarlar yönetimi üretimin beş unsurundan biri olarak görürler. Bunlar 5M (Men-insanlar, Materials-hammadde/donanım, Machines-makineler, Moneypara, Management-sevk ve idare) olarak adlandırılmaktadır (33). Yönetme, “eldeki kaynakları en ussal ve etkin biçimde kullanarak, belli bir yapıyı en kısa ve kestirme yoldan belli amaçlara yöneltebilme güç ve çabası” şeklinde de tanımlanabilir Yönetme, OTORİTE denen, insanlara iş yaptırabilme gücü anlamına gelen meşru yetki ya da güce dayanır (34).

4.5.2.4. Koordinasyon

Koordinasyon, organizasyonun ilk ilkesidir. Organizasyonlar, uzlaşma ve işbölümünün doğaı sonuçları olduklarından koordinasyon, amaç ve organizasyondaki bütün işlerin koordine edilerek gerçekleştirilmesidir (35).

İyi bir koordinasyonun varlığı için öncelikle diğer yönetim fonksiyonlarının başarılı bir şekilde gerçekleştiriliyor olması gerekmektedir. Eksik planlama, zayıf örgütlenme, kötü yönetim veya kontrol eksikliği işletme içinde koordinasyon faaliyetlerinin başarısız olmasına neden olacaktır.

Diğer bir önemli konu ise iletişimdir. İletişimin zayıf olması durumunda, birbirinden habersiz birimleri koordine etmek mümkün olmayacaktır (7)

Koordinasyon; bireyleri ve bireylerin oluşturduğu grupları, saptanan amaçların gerçekleştirilmesi için karar almada, faaliyetlerde ve fonksiyonlarda bir araya getirmektir. Spor tesisleri gibi hizmet üreten işletmelerde koordinasyon çok önemli bir fonksiyon olarak karsımıza çıkmaktadır. Çünkü hizmet kalitesi oluşturmanın temel koşullarından biri işletme içerisinde birimler, çalışanlar, astlar ve üstler arasında koordinasyon sağlamaktan geçmektedir.

Koordinasyon, işletme içerisinde takım çalışmasının oluşmasına katkı sağlar. Takımın koordineli çalışması sonucunda gelecek başarı aynı zamanda toplam kaliteyi belirler. Koordinasyon ile işletme için verimlilik artar ve bu artışın sağlayacağı faydalar tüketicilere direkt, personele de dolaylı olarak yansımaktadır. (36)

4.5.2.5. Spor Tesislerinde Denetleme

Spor tesis işletmelerinde hazırlanan planlara bağlı olarak yürütülen işlerin gerektiği biçimde oluşturulup oluşturulmadığı denetleme ya da diğer adıyla kontrol fonksiyonu ile belirlenir. Amaçlara ulaşılıp ulaşılmadığını ya da nederecede ulaşıldığının tespiti ve gerekli düzenlemelerin yapılması denetleme sürecini meydana getirir. Genel olarak denetim; boyutlan ya da biçimleri normalinde dışında olan parçaları çıkarıp atmak amacıyla yapılan işlemdir. (36)

Denetim sürecinin dört aşaması bulunmaktadır:

- Birinci asama: Yapılan plan için standartların konulması,
- İkinci asama: Planın gerçekleştirilmesi için iş görenlerin yaptığı işlem ve eylemlerin ölçülmesi,
- Üçüncü asama: İş görenlerin işlem ve eylemlerinin ölçüm sonuçları ile önceden hazırlanan standartların karşılaştırılması,
- Dördüncü asama: Planın gerektirdiklerinden ne denli sapıldığını ortaya çıkarmak (28).

Spor tesislerinde kontrol fonksiyonu, spor hizmeti talep edenlerin sayısı tesislerin tekrar kullanım oranı gibi geri bilgi akışını sağlayarak kriterleri ölçerek, hizmetin kalitesi ve müşteri memnuniyeti hakkında fikir vermelidir. Bunun yanı sıra, işletmenin finansal durumu da, bilanço, nakit akışı ve gelir tablosu gibi finansal raporların geçmiş dönem verileri ile karşılaştırılarak değerlendirilmelidir. (7)

4.6. TÜRKİYE’DE SPOR POLİTİKASI VE TESİSLEŞME

Sporun bireysel ve toplumsal etkilerinden dolayı yaygınlaştırılması, ülkelerin önemseydiği konulardan biri olmuştur. Ülkemizde de sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması görevi Anayasanın 58’nci ve 59’ncü maddeleri ile devlete verilmiştir. Bu nedenle spor ile ilgili yatırımlarının devlet tarafından yapılacağı ifade edilmiştir.

Türk spor politikasını oluşturan etmenler sekiz boyutta incelemek mümkündür. Bunlar teşkilatlanma, özel federasyonlar, tesis, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığının korunması, uluslararası ilişkiler ve spor ortamıdır (37).

Kamu tarafından gerçekleştirilen spor tesisi yatırımlarının hem planlamasında, hem de işletilmesinde önemli problemler bulunmaktadır. Tesis planlaması, merkezi yönetim

tarafından yürütülmekte ve yerel bir yapılanma oluşturulmadığından bölgenin ihtiyaçları ve beklentileri tespit edilememektedir. Bunun yanı sıra, öteki kamu yatırımlarında olduğu gibi, inşasına başlanan spor tesislerinde, gerek yönetimdeki değişikliklerden kaynaklanan aktarımın durması, gerekse yeterli denetim mekanizmasının olmaması veya iyi işlememesi sonucunda, zamanında bitirilememekte ve yapım maliyetleri artmaktadır (38).

Başka bir söylem ile aslında problem, spor tesisi sayısının yetersiz olması değil, yanlış planlama ve uygulamalar nedeniyle verimsiz kullanılmasıdır. Diğer önemli bir sorun mevcut tesislerin işletilmesidir. Kamu tarafından işletmesi yapılan tesisler yaklaşık %15 gibi düşük bir oranda hizmet vermesidir. Söz konusu tesislerde bilgili uzman yönetici ve personelin bulunmaması sorunun ana noktasını teşkil etmektedir. Mevcut personele spor bilinci ve yönettikleri tesisinin işletilmesi ve yönetimi hususunda gerek eğitimi alamadığından, tesisler verimli kullanılamamaktadır. (38).

4.6.1. Türkiye’de Spor Yöneten Kurum ve Kuruluşlar

Ülke sporunu yön veren ve yöneten kuruluşları kamu ve özel olarak iki ana başlıkta incelemek mümkündür. Kamu kurum ve kuruluşlarının en önemlileri, Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM), Spor Federasyonları, millî Eğitim Bakanlığı, Üniversitelerin Spor Birlikleri, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri, Silahlı Kuvvetlerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ve Belediye Başkanlıkları, İl Özel İdare Müdürlükleri gibi yerel yönetimler ve müdürlüklerdir.

Diğer taraftan spor yönetiminde aktif rol oynayan özel spor kuruluşları ise Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), Spor Kulüpleri, Türk Spor Vakfı ve diğer spor faaliyetleri için kurulan vakıflar, Türkiye Spor Yazarları Derneği (TSYD) ve Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonudur (39).

Kamu kuruluşları arasında en önemlisi, 1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı kanun ile yürürlüğe giren GSGM’dir. GSGM, Başbakanlığa bağlı ve tüzel kişiliğe sahip bir kuruluştur. (40)

GSGM kapsamında bulunan diğer bir organ ise spor federasyonlarıdır. Spor Federasyonları, ilgili oldukları spor dalındaki faaliyet ve çalışmaların sevk ve idaresinden sorumlu ve bağımsız kuruluşlardır. Spor federasyonları, kendi spor alanlarındaki Milletlerarası Spor Federasyonu’na üye olurlar ve söz konusu federasyonun belirlediği kurallara göre faaliyetlerini sürdürürler. GSGM’nin bünyesindeki diğer bir önemli kuruluş ise

Spor-Toto Teşkilat Müdürlüğü'dür. 1960 yılında faaliyete geçen müdürlük, bugün Spor Loto, Spor Toto, İddia ve Süper Gol gibi futbola yönelik şans oyunlarını düzenlemektedir. Kurulduğu günden bugüne kadar Türk Sporunun en önemli mali kaynaklarından biri olmuş ve spor tesislerinin yapılması, başarılı sporcuların ödüllendirilmesi ve yetiştirilmesi gibi alanlarda kullanılmak üzere büyük oranda finansman sağlamıştır (39).

Ülkemizin spor organizasyonlarında etkin bir diğer kuruluş ise TMOK'dır. TMOK milletlerarası olimpiik müsabaka ve oyunlarda Türkiye'yi temsil eden ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin üyesi olan bir kuruluştur. Bu bağlamda, TMOK'ın görevleri, olimpiik ruh ve felsefesine bağlı olarak, amatör spor dallarının ülkemizde gelişmesini sağlamak, sporun halk arasında yaygınlaşması ve gelişmesinde devlete yardımcı olmak, olimpiyat müsabakalarının Türkiye'de yapılmasını sağlamak, olimpiyatlara katılacak oyuncuları yetiştirmek ve seçmek olarak sıralanmaktadır. (39).

4.6.2. Türkiye'de Sporda Tesisleşme ve Tesis Politikası

Spor ortamının en önemli unsurlardan biri spor saha ve tesisleridir. Sporun kitlelere yayılabilmesi ve benimsenmesi için gerekenlerden biri de, tüm bölgelerde, belirlenen kriterler doğrultusunda spor tesis ve sahalarının kurulmasıdır. Söz konusu kriterler zaman içerisinde çeşitli çalışmalarla belirlenmiş vebu sayede tesislerin daha iyi planlaması hedeflenmiştir. Bu çalışmalardan ilki İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde kabul edilen kriterlerdir. Spor tesisi yapımındadikkat edilecek kriterler, ilk olarak İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde 6madde halinde oluşturulmuştur (41).

Spor tesisi ile ilgili yatırımların nasıl finanse edileceği ise 3289 sayılı kanunun 14.maddesinde düzenlenmiştir. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün gelirlerini, genel bütçeden ayrılan ödenekler, spor toto teşkilatından alınan paylar, spor müsabakalarından alınacak paylar, yayın hakkı gelirleri ve diğer kaynaklar oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra D PT'nin planlı yatırım programına göre alınan ödenekler ile yerel yönetimlerce tahsis edilen ödenekler, spor tesisi inşasında kullanılan diğer kaynakları oluşturmaktadır. Özel İdareler ve Belediyeler bir önceki dönemdeki gelirlerinin %1'ni spor faaliyetleri için tahsis ederlerve tutarın %80'i spor tesislerinin yapımına, geri kalan %20'si ise spor malzemesialımına tahsis edilmiştir. 3289 sayılı kanunun 26. maddesi gereği, memur ve işçi sayısı500'den fazla olan kamu kurum ve kuruluşlar ile fabrikalar kendi personeline spor yaptırmak için spor tesisleri kurmak zorundadır. Bunun yanı sıra spor tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile ilgili usul ve esaslar Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği'nde yer almıştır. (39).

4.6.3. Spor Tesisleri

Spor saha ve tesisleri spor ortamı içerisinde özel ve ayrıcalıklı bir öneme sahiptir. Çünkü spor saha ve tesisleri sporun mekânını oluşturmaktadır. Dünyada sporun hızlı bir gelişim göstermesinin yanında, spor türlerinin farklılığını, uygulanış mekân ve şekil farklılıklarına bağlı olarak tesislerde de yapı ve işlev farklılıkları meydana getirmek zorunda bırakılmıştır. Bu durumun doğalsonucu olarak günümüzde çok çeşitli şekil ve büyüklükte spor tesisleri yapımına başlanmıştır (41).

Spor tesisleri kuruluş amaçlarına göre müsabaka-yarışma, eğitim, antrenman, gösteri, sağlık, tedavi vb. uygulamalardan birine veya birkaçına hizmet verecek şekilde kar/fayda elde edecek düzeyde faaliyet göstermektedir. Bundan dolayı kuruluş yer ve ölçütleri farklı olmaktadır. Sporda başarılı olmak ve gelişmek için, yetenekli, becerikli, tecrübeli yöneticilerin önemli bir rolünün olduğu açıktır. Spor yönetiminde görev alacak yöneticilerin, yönetim ve spor yöneticiliği üzerine yeterli oranda eğitim görmesi gerekir. Spor yöneticilerinin, sporun içinden gelen, sporculuğu yaşamış, sporun sorunlarını bilen, spor yönetimi ile ilgili eğitim almış olması, dolayısıyla sporun kalkınmasına büyük fayda sağlayacaktır. (42).

Spor tesislerindeki hizmet esas itibarıyla bireylerimutlu edebilecek spor programlarına dayanmaktadır. Çünkü sportif faaliyetlerin varlığı insan ihtiyaçlarından kaynaklanmakta ve bu ihtiyaçlar spor programlarıyla karşılanmaktadır. Program, spor hizmetleri üretiminin esasını oluşturmakta, bu hizmetlerin topluma ulaştırılmasında araç işlevi görmektedir. Genel aktif katılımı sağlayan yaygın ve rekreasyon el spor branşları ve gerekse, pasif katılım adı altında toplanabilecek seyirciye yönelik spor etkinlikleri birer hizmet özelliği taşımaktadırlar. Her iki program türü de katılımcıların ihtiyaç ve isteklerine doygunluk sağlamak amacıyla üretilmektedirler (43).

Spora ayrılmış tesislerle ilgili belirtilebilecek bir nokta da, sporcu sağlığı kadar, seyirci sağlığının da hesaba katılarak tesislerin yapımında, tasarımında seyir gelenlerin de düşünülmesi gerektiğidir. Spor tesislerinin çeşitli dallara hitap eder şekilde çok amaçlı yapılmaları da düşünülmelidir (44).

Ülkemizde her geçen gün artan genç kesimin beden eğitimi ve spora yönlendirilmesi, ülkemizin genel ekonomik, kültürel ve sosyal faaliyetleri paralelinde ve Anayasa'da yer alan 'Spor ve Gençlik' olgusu içinde düşünülmelidir. Bu ilke çerçevesinde, çok amaçlı, olabildiğince çokkişinin kullanımına açık tesisler yaygınlaştırılmalıdır (45).

4.6.3.1. Spor Tesisinin Tanımı ve Önemi

Spor tesisleri, üzerinde çeşitli sportif eylemlerin yapıldığı her türlü yapılar olarak tanımlanabilir. Bunların yanı sıra spor yapılmasına imkân veren orman, koru, ırmak, dağ ve kanyon gibi arazilerde bu kavramın içinde düşünülebilir (26).

Günümüzde sportif aktiviteler birçok yapı ve alanda yapılabilmektedir. Bu itibarla Günümüzde birçok yapı, sportif aktivitelerin çeşitliliği ve buna bağlı olarak sportif uygulama alanlarının nitelik değiştirmesi gibi nedenlerden dolayı spor tesisi olarak ele alabilmektedir. Bununla ilgili olarak, spor tesisi kavramı, içerisinde sportif aktivitelerin yapıldığı her türlü yapı (stadyum, pist, saha, salon, velodromv.s) olarak tanımlanabilmektedir (46). Bir başka tanımlamada da, spor tesisi; spor aktiviteleri ve branşlarının kendine özgü çalışmaları, antrenmanları ile ulusal ve uluslararası müsabakaların yapılabilmesine uygun, spor faaliyetleri öncesi ve esnasında sporcu ve seyircilerin ihtiyaçlarını karşılayacak (tribün, tuvalet, lavabo, duş, soyunma odası gibi) Üniteleri bulunan yapı saha ve alanlar olarak tanımlanmıştır (47). Günümüzde beden ve ruh sağlığı, sporla iç içe bir yaşamla mümkün olabilmektedir.

Bu amaca ulaşabilmenin en önemli faktörlerinden birisinin de, spor tesisi olduğu bilinmektedir (86). Öyleki sporda genel amaç kişilerin toplumların beden ve ruh sağlığının gelişiminde, dengeli ve ahenkli bir bütünlüğe ulaşmak olmaktadır (48).

Spor tesislerine her gün yenileri eklenerek hizmete sunulmaktadır. Elbette ki bu tesisleri bir standarda oturtmak için bazı kriterler vardır. Ülkemizde de tüm devletlerde olduğu gibi bir spor tesisi politikası vardır. Devlet her yaştaki vatandaşlara spor yaptırmayı amaç edinirken, bunların gerçekleşebilmesi için gerekli olan spor tesislerinin mevcudiyetini verolünü dikkate almak zorundadır. Doğal olarak tesisin, devlet politikasına uyması temel esastır. Bu da Gençlik ve Spor Genel Müdürlükleri'nin belirlediği şartların yerine getirilmesiyle gerçekleşir. Genel Müdürlükler açılan tesisleri denetleme görevini Gençlik ve Spor Müdürlüklerine vermiştir (49).

Kullanıcı açısından sporun yapıldığı mekan, sporun yapılabilmesinde en önemli unsurdur. Kullanıcı derken, gerek sporcu açısından, gerekse personel açısından olaya bakmak ve mekanların tasarımında, fonksiyonların çözümünde bunların gereksinmelerini göz önünde bulundurmak gerekir. Bir spor tesisini; elit sporcular, öğrenci sporcular, çalışan personel, sıradan vatandaşlar, askerler, engelliler, rehabilite edilecek kişiler, tutuklular ve sporla ilgili bilim adamları kullanabilir. Bu açıdan spor saha ve tesislerin, her dönem, her mevsim ve her yaştaki insana göre planlanması ve organize edilmesi ile birlikte organizenin bu alanda yürütülmesi esastır (50).

4.6.3.2 Mekânsal Özelliklerine Göre Spor Tesisleri

Mekânsal özelliğine göre spor tesisleri, açık spor tesisleri, kapalı spor tesisleri, sporlaştırılmış doğal ve kentsel mekânlar olarak sınıflandırılmıştır (51).

4.2.1. Açık Spor tesisleri

Açık spor tesisleri, spor eyleminin dış mekânda yapılmasına olanak sağlayan tesislerdir. Kimi sporlar eylem türü araç-gereçlerinin niteliği nedeniyle sadece açık spor tesislerinde başka bir deyişle dış mekânlarda yer almaktadır. Atıcılık, binicilik, cirit, polo, golfbu spor dallarına örnektir. Kimi sporlar ise gereksinmelere ve koşullara bağlı olarak açık veya kapalı mekânlarda yapılabilmektedir. Bu sporlar için yapılan açık spor tesislerinin en yaygın olanları, ‘spor sahalarıdır. Spor sahaları basketbol, voleybol, tenis, futbol, atletizm ve benzeri sporlar için yapılabilmektedir. Açık spor tesislerinin yatırım maliyeti düşüktür. Ancak kullanım ve yararlanma imkânları ve konfor beklentileri, çevre ve iklim koşullarına bağlı olarak sınırlanmaktadır (51).

4.6.3.3 Kapalı Spor Tesisleri

Kapalı spor tesisleri, tüm aktivitenin iç mekânlarda yapılabilmesine imkân sağlayan tesislerdir. Bu tesislerin en yaygın olanları, spor salonlarıdır. Spor salonları, basketbol, voleybol, güreş, futbol, tenis gibi açık alanlarda yapılan aktivitelerin iç mekânlarda yapılabilmesi üzerine tasarlanmıştır. Ayrıca yüzme, bowling, buz pateni, buz hokeyi gibi etkinliklerde kapalı spor tesislerinde yapılmaktadır. Kapalı spor tesislerinin yatırım maliyeti yüksek, ancak kullanım ve yararlanma süreleri uzun ve konfor koşulları üst düzeydedir(51).

4.6.3.4 Sporlaştırılmış Doğal ve Kentsel Alanlar

Doğal ve kentsel alanlar, tesis gerektirmeyen spor etkinlikleri için olanak sağlamaktadır. Sporlaştırılmış alanlarda yapılan sporlara, dağcılık, yelken, kano, kır koşuları ve yağlı güreş gibi sporları örnek verebiliriz. Sporlaştırılmış kentsel mekânlar içinse, maraton koşuları, yürüyüş, bisiklet, motosiklet ve araba yarışları gibi sporlar örnek verilebilir. Bu sporlar için geçici olarak başlangıç ve bitiş çizgilerin belirlenmesi, belli aralıklar ile mesafe çubuklarının koyulması, sökülür ve takılır tribünlerin kurulması gibi etkinlikler ile kentsel ve doğal alanlar sporlaştırılmaktadır.

Ayrıca herhangi bir spor eylemine olanak veren her mekânda spor yapılma olanağı vardır. Sokaklar, meydanlar, boş arsalar, piknik alanları, parklar, konutların bahçeleri, otoparklar, spor amaçlı kullanılmaktadır. Böyle mekânlarda belli aralıklar ile konulan ikitaş, tebeşirle çizilmiş bir çizgi, duvara asılan bir pota ve iki ağaç arasına asılan bir ip, mekanları sporlaştırabilmektedir (51).

4.6.3.5 Seyirci Durumuna Göre Spor Tesisleri

Seyirci durumuna göre spor tesisleri, seyircili spor tesisleri ve seyircisiz spor tesisleri olmak üzere ikiye ayrılır

4.3.1. Seyircili Spor Tesisleri

Sportif yarışmaların yapıldığı, sporcunun mesleğini icra ettiği, seyircinin aktiviteyi olarak izlediği tesislerdir. Tesislerin içinde mutlaka seyirlik alan bulunur

4.6.3.6. Seyircisiz Spor Tesisleri

Beden eğitimi hareketlerinin, antrenmanların, sağlıklı yaşam için spor aktivitelerinin yapıldığı içinde seyirlik alanın yok denilecek kadar az olduğu tesislerdir (52).

4.6.3.7 Kurumlara Göre Spor Tesisleri

Ülkemizde spor açısından tesisleşme hareketleri, kamu kurumlarına ait spor tesisleri ve özel spor tesisleri olarak iki ana bölümde incelenebilir (53).

4.6.3.8 Kamu Spor Tesisleri

Spor hizmetlerinin hazırlanıp sunulmasında 1982 Anayasası ve ilgili mevzuat, devletesporda alt yapı kurma ve vatandaşlara spor yaptırma görevini vermektedir. Özel sektörün güç ve sermayesinin yetmeyeceği girişim ve tesislerin devlet tarafından yapılması kriteri büyükölçüde kamu hizmeti olarak kabul edilmektedir (53).

Kamu kurumlarına ait spor tesisleri için, GSGM, Türk Silahlı Kuvvetleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar, Emniyet Müdürlükleri gibi devlet kurumlarına ait spor saha tesislerini örnek gösterebiliriz (54).

4.6.3.8 Özel Spor Tesisleri

Kamu kurumlarına ait olmayıp, özel kişilere ait olan ve temelde müşterilerin sporkonusundaki ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak tarzda kurulmuş uygun fiyat ve uygun zamandahizmet veren kuruluşlardır (54).

5. Araştırmanın Materyal ve Metodolojisi

Elazığ ilinde sporcu ve antrenörlerin spor tesislerinden beklentilerinin farklılaştığı temel hipotezinden yola çıkılarak gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı; ildeki sporcu ve antrenörlerin spor tesislerinden istek ve beklentilerinin belirlenmesidir.

Araştırma; “Sporcu ve Antrenörlerin Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü, Belediye, Üniversite, Kamu Kuruluşları ve Özel Sektör Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin incelenmesine yönelik Anket Yöntemi ile gerçekleştirildi. Elazığ ilinde farklı branşlarda 721 antrenör ve 23885 sporcu (55) üzerinden, antrenörlerin %10 nuna84 ve sporcuların % 2’si 470 kişiye anket uygulanmıştır.

Sporcu ve Antrenörlerin Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin incelenmesine yönelik yapılan bu çalışmada kullanılan ‘Beklenti Anketi’, DEMİRÖZ M.V. (2009) (56) tarafından geçerlilik – güvenilirliği yapılmış ve (0.80) olarak bulunmuştur. Üçlü likert olan ölçeğin “Katılmıyorum (0) , Kararsızım (1), Katılıyorum (2)” seçenekleri ve 28 sorudan oluşan anket soruları sunulmuştur.

Verilerin Analizi;

Sporcu ve Antrenörlerin Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin incelenmesi (Elazığ İli Örneği) ne yönelik bireylerin farklı değişkenlere göre ildeki spor tesislerini etkin ve verimli şekilde nasıl kullandıklarını ve yönettiklerini belirlemek amacıyla uygulanan anketten elde edilen veriler SPSS 22 ortamında değerlendirildi ve sonucu Aritmetik ortalama, frekans, yüzde ve parametrik olmayan yöntemlerden; ikili gruplar içinMann-Wihitney U testi, çoklu gruplar için Ki Kare veKruskal-Wallis testleri uygulanarak sonuçlar tablolar halinde gösterilmiştir.

6. BULGULAR

Tablo 1: Demografik bilgiler

	f	%
Antrenör-Sporcu		
Antrenör	84	15,2
Sporcu	470	84,8
Toplam	554	100,0
Cinsiyet		
Erkek	327	59,0
Bayan	227	41,0
Toplam	554	100,0
Öğrenim Durumu		
İlkokul	6	1,1
Ortaokul	7	1,3
Lise	246	44,4
Yüksekokul	260	46,9
Yüksek Lisans	35	6,3
Toplam	554	100
Spor Branşı		
Futbol	146	26,4
Basketbol	90	16,2
Voleybol	63	11,4
Hentbol	46	8,3
Yüzme	37	6,7
Judo	14	2,5
Güreş	20	3,6
Tekvando	18	3,2
Diğer	120	21,7
Toplam	554	100,0
Spor Yaşı		
1-5 Yıl	208	37,5
6-10yıl	223	40,3
11-15 Yıl	85	15,3
16-20 Yıl	24	4,3
21 ve Üzeri	14	2,5
Toplam	554	100,0

Tablo 1 de katılımcıların demografik bilgilerine bakıldığı zaman % 15.2 sinin antrenör, % 84.8 inin sporcu, % 59.0 ının erkek, % 41.0 nin ise bayan olduğu görülmüştür. Yine ankete katılan antrenör ve sporcuların % 46.9 nun yükseköğretim eğitimi durumuna sahip olduğu, % 26.4 ünün futbol branşında faaliyet gösterdiği ve % 46.3 ünün ise 6-10 yıl arası spor yaşına sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 2:Antrenör ve sporcuya göre spor ve saha tesislerinin kullanım sıklığı

AS * KULLANIM_SIKLIĞI					
	TESİSLERİN KULLANIM_SIKLIĞI				Toplam
	1-3 Kez	3 Kez Ve Üzeri	Düzensiz Aralıklarla Kullanıyorum	Diğer	
ANTRENOR	32	39	12	1	84
	38,1%	46,4%	14,3%	1,2%	100,0%
SPORCU	173	238	59	0	470
	36,8%	50,6%	12,6%	,0%	100,0%
Toplam	205	277	71	1	554
	37,0%	50,0%	12,8%	,2%	100,0%

Tablo 2 de ki analize göre, antrenörlerin spor tesisi ve sahalarını kullananların %38,1'i haftada 1-3 kez , %46,4'ü haftada 3 kez ve üzeri, %14,3'ü düzensiz aralıklarla kullanmaktadır. Sporcuların ise spor tesisi ve sahalarını kullananların %36,8'i haftada 1-3 kez ,%50,6'i haftada 3 kez ve üzeri, %12,6'sı düzensiz aralıklarla kullanmaktadır.

Tablo 3: Antrenör ve sporcuya göre antrenman tesislerinin sayı ve kapasite yeterliliği

AS * S1				
	S1			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	30	20	34	84
	35,7%	23,8%	40,5%	100,0%
SPORCU	147	94	229	470
	31,3%	20,0%	48,7%	100,0%
Toplam	177	114	263	554
	31,9%	20,6%	47,5%	100,0%

Tablo 3 de ki analize göre antrenörlerin, antrenman tesislerindeki sayı ve kapasite yeterliliğine katılanların oranı %40,5'dir. Sporcuların ise antrenman tesislerindeki sayı ve kapasite yeterliliğine katılanların oranı %48,7'dir.

Tablo 4: Cinsiyete göre spor ve saha tesislerini kullanma sıklığı

	S1			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ERKEK	117	63	147	327
	35,8%	19,3%	45,0%	100,0%
BAYAN	60	51	116	227
	26,4%	22,5%	51,1%	100,0%
Toplam	177	114	263	554
	31,9%	20,6%	47,5%	100,0%

Tablo 4 de ki analize göre erkeklerin spor ve saha tesislerini kullanma sıklığına baktığımızda %45,0'ı katılıyorum, %19,3 kararsız ve %35,8'i ise katılmıyorum cevabını vermiştir. Bayanların ise %51,1'ik katılıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 5: Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki tribün kapasite yeterliliği

AS * S2				
	S2			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	32	16	36	84
	26,4	19,1	38,5	84,0
	38,1%	19,0%	42,9%	100,0%
SPORCU	142	110	218	470
	147,6	106,9	215,5	470,0
	30,2%	23,4%	46,4%	100,0%
Toplam	174	126	254	554
	31,4%	22,7%	45,8%	100,0%

Tablo 5 deki analize göre antrenörlerin antrenman yapılan tesislerdeki sporcu ve seyircilere ayrılan tribün kapasitesinin yeterliliğine %38,1'i katılmıyorum, %42,9'u ise katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların ise %46,4'ü katılıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 6: Antrenör ve sporcuya göre antrenman tesislerinde aktiviteden önce ısınma hareketlerinin yapılacak alanların yeterlilik seviyesi

AS * S3				
	S3			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	28	14	42	84
	22,6	16,5	44,9	84,0
	33,3%	16,7%	50,0%	100,0%
SPORCU	121	95	254	470
	126,4	92,5	251,1	470,0
	25,7%	20,2%	54,0%	100,0%
Toplam	149	109	296	554
	26,9%	19,7%	53,4%	100,0%

Tablo 6 da ki analizde antrenörlerin ısınma hareketlerini yaptığı alanların yeterli olduğuna %50 si katılıyorum, %33,3'ü katılmıyorum, %16,7'si ise kararsızım cevaplarını vermiştir. Sporcuların ise %54'ü katılıyorum, %25,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 7: Antrenör ve sporcuya göre antrenman yapılan tesislerdeki soyunma ve dinlenme odalarının yeterliliği

AS * S4				
	S4			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	34	19	31	84
	24,4	20,3	39,3	84,0
	40,5%	22,6%	36,9%	100,0%
SPORCU	127	115	228	470
	136,6	113,7	219,7	470,0
	27,0%	24,5%	48,5%	100,0%
Toplam	161	134	259	554
	29,1%	24,2%	46,8%	100,0%

Tablo 7 deki analize göre ankete katılanların %46,8'i antrenör ve sporcuların antrenman tesislerindeki soyunma ve dinlenme odasının yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 8: Antrenör ve sporcuların antrenman tesislerindeki hijyen ve temizlik olanaklarının yeterlilik seviyesi

AS * S5				
	S5			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	32	21	31	84
	23,5	21,4	39,1	84,0
	38,1%	25,0%	36,9%	100,0%
SPORCU	123	120	227	470
	131,5	119,6	218,9	470,0
	26,2%	25,5%	48,3%	100,0%
Toplam	155	141	258	554
	28,0%	25,5%	46,6%	100,0%

Tablo 8 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %46,6'sı antrenman tesislerinin hijyen ve temizliğin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 9: Antrenör ve sporcuların antrenman tesislerindeki havalandırma ve oksijen yeterliliği

AS * S6				
	S6			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	29	23	32	84
	23,8	22,1	38,1	84,0
	34,5%	27,4%	38,1%	100,0%
SPORCU	128	123	219	470
	133,2	123,9	212,9	470,0
	27,2%	26,2%	46,6%	100,0%
Toplam	157	146	251	554
	28,3%	26,4%	45,3%	100,0%

Tablo 9 da ki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %45.3'ü antrenman tesislerindeki havalandırma ve oksijen dönüşümünün yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 10: Antrenör ve sporcuların tesislerdeki ısınma/ısıtma sistemlerinin yeterliliği

AS * S7				
	S7			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	24	24	36	84
	20,3	23,7	40,0	84,0
	28,6%	28,6%	42,9%	100,0%
SPORCU	110	132	228	470
	113,7	132,3	224,0	470,0
	23,4%	28,1%	48,5%	100,0%
Toplam	134	156	264	554
	24,2%	28,2%	47,7%	100,0%

Tablo 10 daki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %47.7'si antrenman yaptıkları tesislerdeki ısıtma/ısınma sistemlerinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 11: Antrenör ve sporcuların antrenman yaptıkları tesislerdeki aydınlatma yeterliliği

AS * S8				
	S8			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	25	19	40	84
	19,3	19,9	44,9	84,0
	29,8%	22,6%	47,6%	100,0%
SPORCU	102	112	256	470
	107,7	111,1	251,1	470,0
	21,7%	23,8%	54,5%	100,0%
Toplam	127	131	296	554
	22,9%	23,6%	53,4%	100,0%

Tablo 11 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %53.4'ü antrenman tesislerindeki aydınlatmanın yeterli olduğunu düşünmektedir. %22.92'u katılmıyorum, %23,6'sı kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 12: Antrenör ve sporcuya göre duş/banyo imkânlarının kapasite ve sayı yönünden yeterliliği

AS * S9				
	S9			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	33	25	26	84
	28,2	24,1	31,7	84,0
	39,3%	29,8%	31,0%	100,0%
SPORCU	153	134	183	470
	157,8	134,9	177,3	470,0
	32,6%	28,5%	38,9%	100,0%
Toplam	186	159	209	554
	33,6%	28,7%	37,7%	100,0%

Tablo 12 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %37.7'si antrenman tesislerindeki duş/banyo imkanlarının kapasitesi ve sayı yönünden yeterli olduğunu düşünmektedir. %33.6'sı ise yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 13: Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki lavabo/wc imkânlarının kapasitesi ve sayı yönünden yeterliliği

AS * S10				
	S10			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENÖR	26	25	33	84
	22,9	24,6	36,5	84,0
	31,0%	29,8%	39,3%	100,0%
SPORCU	125	137	208	470
	128,1	137,4	204,5	470,0
	26,6%	29,1%	44,3%	100,0%
Toplam	151	162	241	554
	27,3%	29,2%	43,5%	100,0%

Tablo 13 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %43.5'i antrenman tesislerindeki wc/lavaboların kapasite ve sayı yönünden yeterli bulmaktadır. %27.3'ü katılmıyorum, %29,2'si ise kararsızım cevabını vermişlerdir.

Tablo 14: Antrenör ve sporcuya göre antrenman ve müsabaka yapılan yerlerin güvenliğinin yeterliliği

AS * S11				
	S11			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Total
ANTRENOR	30	21	33	84
	20,5	25,2	38,4	84,0
	35,7%	25,0%	39,3%	100,0%
SPORCU	105	145	220	470
	114,5	140,8	214,6	470,0
	22,3%	30,9%	46,8%	100,0%
Toplam	135	166	253	554
	24,4%	30,0%	45,7%	100,0%

Tablo 14 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %45.7'si antrenman ve müsabaka yaptıkları yerin güvenliğinin yeterli olduğunu düşünmektedir. %24.4'ü ise yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 15:Antrenör ve sporcuya göre saha ve zeminlerin temiz ve sakatlığa sebebiyet verilmeyecek şekilde dizayn edildiğinin yeterliliği

AS * S12				
	S12			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	32	21	31	84
	27,6	20,3	36,1	84,0
	38,1%	25,0%	36,9%	100,0%
SPORCU	150	113	207	470
	154,4	113,7	201,9	470,0
	31,9%	24,0%	44,0%	100,0%
Toplam	182	134	238	554
	32,9%	24,2%	43,0%	100,0%

Tablo 15 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %43'ü müsabaka ve antrenman yaptıkları alanların saha ve zeminlerin yeterli şekilde temiz ve sakatlığa sebebiyet verecek bir unsurun olmadığını düşünmektedir. %32.9'u ise katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 16: Antrenör ve sporcuya göre aktivite yapılan tesislerdeki branşların malzemelerinin sayısı ve kalitesinin yeterliliği

AS * S13				
	S13			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	20	32	32	84
	20,8	26,1	37,1	84,0
	23,8%	38,1%	38,1%	100,0%
SPORCU	117	140	213	470
	116,2	145,9	207,9	470,0
	24,9%	29,8%	45,3%	100,0%
Toplam	137	172	245	554
	24,7%	31,0%	44,2%	100,0%

Tablo 16 daki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %44.2'si aktivite yaptıkları branşlardaki malzemelerin sayısının ve kalitesinin yeterli olduğunu düşünmektedir. %24.7'si ise yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 17: Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki sağlık kabini ve ilk yardım malzemelerinin yeterliliği

	AS * S14			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	32	24	28	84
	28,8	23,8	31,4	84,0
	38,1%	28,6%	33,3%	100,0%
SPORCU	158	133	179	470
	161,2	133,2	175,6	470,0
	33,6%	28,3%	38,1%	100,0%
Toplam	190	157	207	554
	34,3%	28,3%	37,4%	100,0%

Tablo 17 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %37.4'ü antrenman yaptıkları tesislerin sağlık kabini ve ilk yardım malzemelerinin yeterli olduğunu düşünmektedir. %34.3'ü ise yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 18: Antrenör ve sporcuya göre tesislerdeki otopark alanlarının yeterliliği

AS * S15					
		S15			
		KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR		14	27	43	84
		21,2	20,6	42,2	84,0
		16,7%	32,1%	51,2%	100,0%
SPORCU		126	109	235	470
		118,8	115,4	235,8	470,0
		26,8%	23,2%	50,0%	100,0%
Toplam		140	136	278	554
		25,3%	24,5%	50,2%	100,0%

Tablo 18 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %50.2'si antrenman yaptıkları tesislerdeki otoparkın yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 19: Antrenör ve sporcuya göre tesislerde sosyal amaçlı olarak kullandığımız internet, kütüphane, kantin, tv odası, vb. olanakların yeterliliği

AS * S16				
	S16			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	38	20	26	84
	31,2	22,6	30,2	84,0
	45,2%	23,8%	31,0%	100,0%
SPORCU	168	129	173	470
	174,8	126,4	168,8	470,0
	35,7%	27,4%	36,8%	100,0%
Toplam	206	149	199	554
	37,2%	26,9%	35,9%	100,0%

Tablo 19 daki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %37.2'si tesislerde sosyal amaçlı olarak kullandığımız internet, kütüphane, kantin, tv odası, vb. olanakların yeterli olmadığını düşünmektedir. %35.9'u ise yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 20: Antrenör ve sporcuya göre tesislerde düzenlenen aktivitelerden haberdar olmamız veya tesislerin ve personellerin iletişim becerilerinin yeterliliği

AS * S17				
	S17			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	21	31	32	84
	20,0	27,0	37,0	84,0
	25,0%	36,9%	38,1%	100,0%
SPORCU	111	147	212	470
	112,0	151,0	207,0	470,0
	23,6%	31,3%	45,1%	100,0%
Toplam	132	178	244	554
	23,8%	32,1%	44,0%	100,0%

Tablo 20 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %44'ü tesislerde düzenlenen aktivitelerden haberdar olmamız veya tesislerin ve personellerin iletişim becerilerinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 21: Antrenör ve sporcuya göre tesislerin mimari dizaynı, bina yapımında kullanılan malzemenin kalitesi ve işçilik özelliklerinin yeterliliği

AS * S18				
	S18			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	26	31	27	84
	31,0%	36,9%	32,1%	100,0%
SPORCU	115	142	213	470
	24,5%	30,2%	45,3%	100,0%
Toplam	141	173	240	554
	25,5%	31,2%	43,3%	100,0%

Tablo 21 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %43.3'ü tesislerin mimari dizaynı, bina yapımında kullanılan malzemenin kalitesi ve işçilik özelliklerinin yeterli olduğunu düşünmektedir. %25.5'i yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 22:Antrenör ve sporcuya göre tesislerde personel, yönetici, sağlık görevlisi, masör gibi kişilerin sayıca yeterliliği

AS * S19				
	S19			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	37	28	19	84
	44,0%	33,3%	22,6%	100,0%
SPORCU	158	136	176	470
	33,6%	28,9%	37,4%	100,0%
Toplam	195	164	195	554
	35,2%	29,6%	35,2%	100,0%

Tablo 22 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %35.2'i tesislerde personel, yönetici, sağlık görevlisi, masör gibi kişilerin sayıca yeterli olduğunu düşünmektedir. %35.2'si ise tesislerde personel, yönetici, sağlık görevlisi, masör gibi kişilerin sayıca yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 23: Antrenör ve sporcuya göre engelli sporcular için, giriş çıkışlar, aktivite alanları, dinlenme ve soyunma odaları, tuvalet ve banyo özelliklerinin yeterliliği

AS * S20					
	S20			11	Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM		
ANTRENOR	39	24	21	0	84
	46,4%	28,6%	25,0%	0%	100,0%
SPORCU	166	119	184	1	470
	35,3%	25,3%	39,1%	2%	100,0%
Toplam	205	143	205	1	554
	37,0%	25,8%	37,0%	2%	100,0%

Tablo 23deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %37'si göreengelli sporcular için, giriş çıkışlar, aktivite alanları, dinlenme ve soyunma odaları, tuvalet ve banyo özelliklerinin yeterli olduğunu düşünmektedir. %37'si ise yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 24: Antrenör ve sporcuya göre tesisler ile ilgili olarak ulaşım durumlarımızın yeterliliği

AS * S21				
	S21			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	22	27	35	84
	26,2%	32,1%	41,7%	100,0%
SPORCU	111	135	224	470
	23,6%	28,7%	47,7%	100,0%
Toplam	133	162	259	554
	24,0%	29,2%	46,8%	100,0%

Tablo 24 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %46.8'i tesisler ile ilgili olarak ulaşım durumlarımızın yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 25: Antrenör ve sporcuya göre tesislerde bize spor yapmamız için verilen süre /zaman yeterliliği

AS * S22				
	S22			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	29	25	30	84
	34,5%	29,8%	35,7%	100,0%
SPORCU	115	123	232	470
	24,5%	26,2%	49,4%	100,0%
Toplam	144	148	262	554
	26,0%	26,7%	47,3%	100,0%

Tablo 25 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %47.3 ‘ü tesislerde spor yapılması için verilen sürenin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 26: Antrenör ve sporcuya göre tesisler gün içerisinde açık kalma süresi bakımından bizim boş zamanlarımızda spor yapabilmemiz için uygun ve yeterliliği

AS * S23				
	S23			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	27	20	37	84
	32,1%	23,8%	44,0%	100,0%
SPORCU	108	124	238	470
	23,0%	26,4%	50,6%	100,0%
Toplam	135	144	275	554
	24,4%	26,0%	49,6%	100,0%

Tablo 26 daki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %49.6'sı tesislerin gün içerisinde açık kalma süresi bakımından bizim boş zamanlarımızda spor yapabilmemiz için uygun ve yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 27: Antrenör ve sporcuya göre tesislerin fiziksel kapasitesinin, bizim beklenti ve ihtiyaçlarımıza uygun ve yeterliliği

AS * S24				
	S24			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	29	21	34	84
	34,5%	25,0%	40,5%	100,0%
SPORCU	126	125	219	470
	26,8%	26,6%	46,6%	100,0%
Toplam	155	146	253	554
	28,0%	26,4%	45,7%	100,0%

Tablo 27 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %45.7'si tesislerin fiziksel kapasitesinin, bizim beklenti ve ihtiyaçlarımıza uygun ve yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 28: Antrenör ve sporcuya göre tesislerde görev yapan yönetici ve personeller bizler ve bizler ile ilgili oluşan problemlere karşı yeterliliği

AS * S25				
	S25			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	27	25	32	84
	32,1%	29,8%	38,1%	100,0%
SPORCU	118	135	217	470
	25,1%	28,7%	46,2%	100,0%
Toplam	145	160	249	554
	26,2%	28,9%	44,9%	100,0%

Tablo 28 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %44.9'u tesislerde görev yapan yönetici ve personeller bizler ve bizler ile ilgili oluşan problemlere karşı yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 29: Antrenör ve sporcuya göre tesislerde görev yapan yönetici ve personelleri spor ve sporcu açısından yeterince özendirici ve teşvik edici buluyorum.

AS * S26				
	S26			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	26	25	33	84
	31,0%	29,8%	39,3%	100,0%
SPORCU	126	151	193	470
	26,8%	32,1%	41,1%	100,0%
Toplam	152	176	226	554
	27,4%	31,8%	40,8%	100,0%

Tablo 29 daki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %40.8'i tesislerde görev yapan yönetici ve personelleri spor ve sporcu açısından yeterince özendirici ve teşvik edici bulmaktadırlar.

Tablo 30: Antrenör ve sporcuya göre antrenman ve tesislerde sportif organizasyonları, planlama, yürütme, denetim ve kontrol açısından yeterli seviyede buluyorum

AS * S27				
	S27			
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	Toplam
ANTRENOR	31	20	33	84
	36,9%	23,8%	39,3%	100,0%
SPORCU	135	130	205	470
	28,7%	27,7%	43,6%	100,0%
Toplam	166	150	238	554
	30,0%	27,1%	43,0%	100,0%

Tablo 30 daki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %43'ü göre antrenman ve tesislerde sportif organizasyonları, planlama, yürütme, denetim ve kontrol açısından yeterli seviyede bulmaktadırlar.

Tablo 31: Antrenör ve sporcuya göre antrenman ve tesislerde görev yapan yönetici ve personellerin işletmecilik anlayışı içerisinde, uygun mesleki eğitimlerini almış, sorunlarımıza çözüm arayan ve bizlere yardımcı olan kişiler olduğuna inanıyorum sorusunu crosstab analiz metodunu uyguladığımızda

AS * S28				
	S28			Toplam
	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	
ANTRENOR	24	27	33	84
	28,6%	32,1%	39,3%	100,0%
SPORCU	121	115	234	470
	25,7%	24,5%	49,8%	100,0%
Toplam	145	142	267	554
	26,2%	25,6%	48,2%	100,0%

Tablo 31 deki analize göre ankete katılan antrenör ve sporcuların %48.2'si antrenman ve tesislerde görev yapan yönetici ve personellerin işletmecilik anlayışı içerisinde, uygun mesleki eğitimlerini almış, sorunlarımıza çözüm arayan ve bizlere yardımcı olan kişiler olduğuna inanmaktadırlar.

7.TARTIŞMA VE SONUÇ

Elazığ ilindeki Sporcu ve Antrenörlerin Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin belirlenmesine yönelik yapılan bu çalışmada; katılımcıların demografik bilgilerine bakıldığı zaman % 15.2 sinin antrenör, % 84.8 inin sporcu, % 59.0 ının erkek, % 41.0 nin ise bayan olduğu görülmüştür. Yine ankete katılan antrenör ve sporcuların % 46.9 nun yükseköğretim eğitimi durumuna sahip oldukları, % 26.4 ünün futbol branşında faaliyet gösterdiği ve % 46.3 ünün ise 6-10 yıl arası spor yaşına sahip olduğu görülmüştür.(Tablo 1)

Tablo 2 de ankete katılan, antrenörlerin spor tesisi ve sahalarını kullananların %38.1'i haftada 1-3 kez , %46.4'ü haftada 3 kez ve üzeri, %14.3'ü düzensiz aralıklarla kullandıkları görülürken, Sporcuların ise %36.8'i haftada 1-3 kez ,%50.6'i haftada 3 kez ve üzeri, %12.6'sı düzensiz aralıklarla kullandıkları görülmüştür. Buna göre sporcuların tesislerin kullanım

sıklığı açısından antrenörlere göre daha fazla olduğu görülmüştür. Antrenörlerin aktif sporu bırakmış olması en önemli faktör olarak düşünülebilir.

Tablo 3'e göre antrenörler antrenman tesislerinin sayı ve kapasitesinin yeterli olduğu görüşüne katılanların oranı %40.5 olduğu saptanırken, Sporcuların ise antrenman tesislerindeki sayı ve kapasite yeterliliğine %48.7 ile katılım gösterdikleri tespit edilmiştir.

Cinsiyet farklılıklarına göre ankete katılan antrenör ve sporcuların Tablo 4 den elde edilen sonuçlara göre erkeklerin spor ve saha tesislerini kullanma sıklığı %45.0'ı katılıyorum, seçeneği ile katılım gösterirken, Bayanların ise %51.1'i katılıyorum cevabını verdikleri görülmüştür.

Çalışmaya katılan antrenörlerin antrenman yapılan tesislerdeki sporcu ve seyircilere ayrılan tribün kapasitesinin yeterli olduğunu, %42.9 ile katılıyorum yönünde görüş belirtirlerken, Sporcuların ise %46.4'ü ise katılıyorum cevabını benimsedikleri görülmüştür. (Tablo 5)

Tablo 6 da araştırmaya katılan antrenör ve sporcuların ısınma hareketlerini yaptığı alanların yeterli olduğuna sırasıyla %50 ve %54 oranında katılım gösterdikleri görülürken, antrenman tesislerindeki soyunma ve dinlenme odalarının yeterli olduğunu %46.8 ve %50.4 oranında katılıyorum seçeneği ile katılım gösterdikleri görülmüştür. Yine çalışmaya katılan antrenör ve sporcuların %46.6 ve %48.3'ü antrenman tesislerinin hijyen ve temizliğin yeterli olduğunu düşünmektedir. Ülkemizde sporun geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, sporcu sayılarının arttırılması için sporla ilgili tüm kaynakları en etkili şekilde kullanılması ile gerçekleşeceği söylenebilir. Bunun için spor yapmaya gelen bireylere sunulacak olan tesis içerisindeki soyunma, dinlenme odalarının yeterliliği, temizliği ve hijyenik yapısının yanı sıra fiziki şartların istenilen düzeyde olması da spor yapan bireylerin sayısının artmasını sağlayabilir.

Çalışmaya katılan antrenör ve sporcular aktif spor için kullandıkları tesislerin havalandırma ve oksijen dönüşümünün, ısıtma/ısınma sistemlerinin, aydınlatmanın, duş/banyo ve wc imkanlarının yeterli oldukları yönünde büyük oranda olumlu görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Aynı durum cinsiyete bağlı incelendiğinde ise bayanların yukarıda bahsedilen konulardaki hassasiyetleri de göz önüne alındığında yine tesislerdeki imkânlarla ilgili olumlu görüş belirttikleri kayda değerdir. Greenwell ve arkadaşlarının yapmış oldukları çalışmada bireylerin tesislerdeki memnuniyeti fiziksel ortam, temizlik ve hijyen olanaklarının, hizmet sunan personel merkezli olduğunu, bunu da en çok erkek sporcuların benimsediklerini tespit etmişlerdir(57)

Araştırmaya konu olan antrenör ve sporcuların %45.7 ve %46,8'i antrenman ve müsabaka yaptıkları yerin güvenilir olduğunu, %43 ve %44.0'ının ise müsabaka ve antrenman yaptıkları alanların saha ve zemin açısında yeterli, temiz ve sakatlığa sebebiyet verecek bir unsurun olmadığını beyan ettikleri görülürken, ankete katılan antrenör ve sporcuların %44.2'si ve %45.4'ü aktivite yaptıkları branşlardaki malzemelerin sayısının ve kalitesinin yeterli olduğunu düşünmektedir. Yapılan bir spor tesisinin güvenilir, saha ve zemini yeterli aynı zamanda spor yapılması hususunda tesis de bulunan spor malzemelerinin yeterli seviyede olması yapılan tesislerin sürdürülebilirliği açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle çalışmaya katılan antrenör ve sporcuların memnuniyet seviyelerinin yüksek olmasının yanında spora olan katılımın artmasına sebebiyet verebilir. Berna Mete Engin ve arkadaşlarının yapmış oldukları çalışmalarında da benzer sonuçlar bulunmuş ve buda çalışmamızla paralellik göstermektedir.(58)

Ankete katılan antrenör ve sporcuların antrenman yaptıkları tesislerin sağlık kabini ve ilk yardım malzemelerinin yeterli düzeydedir maddesine %38.1 ve %33.6'sının yeterli düzeyde olmadığını beyan ederken, antrenman yaptıkları tesislerdeki otoparkın yeterli seviyededir görüşünü benimseyenlerin oranı ise %50.2, %50.0 olduğu tespit edilmiştir. Yine çalışmada tesislerde sosyal amaçlı olarak kullandığımız internet, kütüphane, kantin, tv odası, vb. olanakların %45.2 ve %37.2'si yeterli olmadığını benimsedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 21 ankete katılan antrenör ve sporcuların %36.9'u tesislerin mimari dizaynı, bina yapımında kullanılan malzemenin kalitesi ve işçilik özelliklerinin yeterlilik düzeyinde kararsız kalırken sporcuların %45.3'ü ise katılıyorum seçeneğini benimsedikleri görülürken, engelli sporcular için, giriş çıkışlar, aktivite alanları, dinlenme ve soyunma odaları, tuvalet ve banyo özelliklerinin yeterli düzeydedir maddesine ise çalışmaya katılan antrenörlerin %46.4'ü katılmıyorum seçeneğini benimserken, sporcuların ise %39.1'i katılıyorum maddesi ile katılım gösterdikleri görülmüştür. Engelli bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin engellilerin kullanımına da uygun olmasını sağlamak, spor eğitim programları ve destekleyici teknolojiler geliştirmek, gerekli malzemeyi sağlamak, engelli sporcuların topluma kazandırılması noktasında fayda sağlayabilir.

Araştırmaya katılan antrenör ve sporcuların tesisler ile ilgili olarak ulaşım durumlarımızın yeterlidir maddesine %41.7 ve %47.7 ile katıldıkları görülürken, tesislerde spor yapılması için verilen sürenin yeterli seviyededir seçeneğine ise çalışmaya

katılan antrenör ve sporcuların %35.7 ve %49.4'ünün ise yine katılıyorum maddesini tercih ettikleri görülmüştür. Spor tesisleri, spor faaliyetlerinin yürütülmesindeki en önde gelen unsurlardan biridir. Bu yüzden bir spor tesisinin yapımı planlanırken dikkat edilmesi gereken en önemli unsur olan tesisin ulaşılabilirliği tercih edilmesini sağlamakla beraber ülke ve bölge sporunun gelişmesine sebebiyet verebilir.

Son olarak ankete katılan antrenör ve sporcuların tesislerde görev yapan yönetici ve personellerin işletmecilik anlayışı içerisinde, uygun mesleki eğitimlerini almış, sorunlarımıza çözüm arayan ve bizlere yardımcı olan kişiler olduğuna inanmaktadırlar sorusuna genel olarak %48.2 oranında katıldıkları ve bu durum tesislerde eğitilmiş ve tecrübeli personellerin görev yaptıklarını göstermektedir. Murat Yükselin 2015 yılında yapmış olduğu çalışmasında da benzer sonuçlar bulunmuştur.(59)

Sonuç olarak elde edilen bulgular doğrultusunda da ülkemizde tesisleşmenin ve tesisleşmeye bağlı olarak bireylerin spora aktif yönelmesinde en önemli etkenlerin başında geldiği söylenebilir. Özellikle spor aktivitelerinin cinsiyete, engellilik durumuna, ulaşım ve sosyal aktivitelere, tesislerin fiziksel yapılarına ve dış görünümüne göre tercihlerde etkin olduğu düşünülebilir. Ülkemizde aktif sporcu ve spor yapılacak tesislerin gelişmişlik düzeylerinin artması sağlıklı bir neslin geliyor olmasının habercisidir denilebilir.

Öneriler;

- Kamu ve özel sektördeki spor tesislerinin imkânlar doğrultusunda günün her saatinde hizmet verebilmesi, spor yapan insanların fazlalaşmasına ve ildeki sporun gelişmesine olumlu yönde etki sağlayabilir.
- Kamu ve özel sektördeki tesis yönetimlerinin işbirliği içerisinde standartları yüksek bir spor hizmeti yoluna gidilebilir.
- Spor tesislerindeki araç gereç ve malzemelerin modern ve yeterli düzeyde olması spor yapacak bireyleri, tercih noktasında daha özendirici olabilir.
- Spor yapılması noktasında kullanılan tesislerdeki çeşitliliğin üst düzeyde olması yapılan tesislerin tek düze olmaması sporun ulusal ve uluslararası arenada gelişmesi noktasında göz önünde bulundurulabilir
- Tesislerin yapımı esnasında gerek mimari gerekse kullanılan malzemelerin kalitesi kullanım noktasında daha da belirleyici olabilir.

8.KAYNAKLAR

- 1- KALE, R., ve ERŞEN, E., Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, Nobel Yayınevi, İstanbul, 2003; 270 s
- 2- SMALL, E., Çocuk ve Spor, Çev. ŞENOĞUZ, H., P., Optimist Yayınları, İstanbul, 2006;279s
- 3- ÇÖNDÜ, A., Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri, Nobel Yay. Dağıtım Ltd. Şti, Ankara 1999; ss. 5
- 4- SALMAN, M., , Ülkemizde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ait olan Spor Salonlarının Kapasite ve Dağılım Yönünden Değerlendirilmesi ve Mevcut Durumun Tespiti. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 1992; ss. 85
- 5- KETEN M., Türkiye’ de Spor, Polat Ofset, Ankara, 1993; 147s
- 6- AKSOY, M., T., , Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Bünyesinde Bulunan Spor Salonlarının Kullanıcı İhtiyaçlarını Karşılama Düzeyinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu. 2006;
- 7- EKENCİ, G., ve İMAMOĞLU, F.,. Spor işletmeciliği, Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul, 2002;168s
- 8- İKİZLER, C., Sporda Sosyal Bilimler, Alfa Yayınevi, İstanbul,
- 9- Ronald, Hubscher ((Fransızca). L'histoire en mouvements. Paris: ArmandColin. 2002,,180s ,(1992); s. 58
- 10- Beden Eğitimi ve Spor Tarihi, Spor Liseleri Ders Kitabı, MEB Devlet Kitapları.
- 11- <https://www.turkcebilgi.com/spor> Erişim: 2012;10.05.2017
- 12- SALTUK , S., “Antik Stadyumlar “ F4,F2,F5 , İstanbul , 1999; s: 10-20
- 13- Durgun Doğan Türkiye’de sporun Gelişimi ve Değişen Kullanıcı Gereksinimlerini Karşılama Yönde Modern Stadyum Yapılarının Temel Planlama Özellikleri, Edirne, YL Tezi(2007);
- 14- <http://kutuphanem.bilgievi.gen.tr/> Erişim: 10.05.2017
- 15- TERRY, P., ThePsychology of TheCoach-AthleteRelationship, Bull.S.J. SportPsychology, Self-Help Guide, TheCrowoodPressLondon.). 1991;
- 16- KONTER, E.,Bir Lider Olarak Antrenör, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul. 1996;

- 17- SEVERİN, Werner, J. ve TANKARD, James Wr. (İletişim Kuramları (Kökenleri, Yöntemleri ve Kitle İletişim Araçlarında Kullanımları, Çev: Ali Atıf Bir ve Serdar Sever, Eskişehir: Kibele Sanat Merkezi. 1994;
- 18- Ünlütepe, M. Ş. Türkiye'de Spor Gazeteciliği ve Tarihsel Gelişimi, Yüksek Lisans Tezi, İst. Üniv. Sosyal Bil. Enst, Gazetecilik. A.B.D.,İstanbul. (1991);
- 19- Döşyılmaz, E. Ülkemiz Spor Medyasının Toplum Üzerindeki Etkileri ve Sonuçları, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. (1998);
- 20- Özsoy, SYazılı Spor Medyasında Okur Beklentileri. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, .(2008); 31, 99- 117
- 21- Öztürk, FToplumsal Boyutlarıyla Spor. Ankara: Bağırhan Yayınevi.(1998);
- 22- Büşra E., ve ark., Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâları Ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Journal of Research in EducationandTeaching, Cilt:2 Sayı:1 Makale No:04 ISSN: 2146-9199 2013;
- 23- Güneş, SMedya ve Kültür. Ankara: Vadi Yayınları. .(2001);
- 24- MUCUK, İsmet, Modern İşletmecilik, İstanbul: Türkmen Kitabevi, (2005);15. Basım
- 25- Fried G. ManagingSportFacilities. Human Kinetics. Champaign. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. VIII, 1 Ankara (2005), Sayfa 62.
- 26- Doğu G. Spor Tesislerinin Planlanması. Spor Bilimleri 1. Ulusal Sempozyum Bildirileri. G.S. G.M. Yayını. Ankara(1990);
- 27- Eren E. Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası. Beta Basım Yayın Dağıtım A.S., İstanbul. (2000);
- 28- BASARAN, İ. E., Yönetime Giriş, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:135 (1984);
- 29- AYDIN, M, Eğitim Yönetimi, Ankara: Hatiboğlu Yayınevi (1994);
- 30- Sabuncuoğlu Z, Tokol T. İşletme. Ezgi Kitabevi. Bursa (2001);
- 31- HODGETTS R., (çev. Canan Çetin, Esin Can Mutlu Yönetim Teori, Süreç ve Uygulama, İstanbul: Der Yayınları, 5. Basım), (1997);
- 32- Özalp İ. Yönetim ve Organizasyon. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını: Yayın No: 774. Eskişehir. (2008);
- 33- Tortop, Nuri, Personel Yönetimi, Ankara: Yargı (1999);
- 34- Aydın, A. H., “Yönetimin Fonksiyonları”, Güney, Salih (ed) Yönetim ve Organizasyon, Ankara: Nobel, (2001); ss.57-86

- 35-BALCI, V., Spor Etkinliklerinin Planlanması ve Yönetimi, Ankara: Bağırhan Yayınevi (1999),
- 36-Kenger E. Denetçi Yardımcıları Eğitim Notu. Yüksek Denetleme Kurulu. Ankara (2001);
- 37-SUNAY H., Türk Spor Politikasına Analitik Bir Bakış, Basılmamış Makale, İndirilme Tarihi:12Kasım 2006, http://www.sabem.saglik.gov.tr/Akademik_Metinler/linkdetail.aspx?id=3122 (2005);
- 38-Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), 8. 5 Yıllık Kalkınma Planı Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara, DPT Yayını(2000);
- 39-CANKALP, M., sporda Yönetim ve Organizasyon, Ankara: Nobel Yayın, 2. Basım (2005);
- 40-GSGM Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun, 3, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3289.pdf> Erişim; 1986; 10.05.2017
- 41-SALMAN, M. N., Gençlik ve Spor Müdürlüğü'ne Ait Spor Salonu Yatırım Projelerinin Ekonomik Açıdan Değerlendirilmesi, Mevcut Durumun Tespiti, Marmara Üniversitesi Doktora Tezi, İstanbul (1992);
- 42-Çankaya C. Spor Tesislerinde Eğitim Sorunları ve Çözüm Yolları. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bursa. (1988); Sayfa 24-30
- 43-Ekenci G, İmamoğlu F. Spor İşletmeciliği. 1. Baskı. Alp Ofset Matbaacılık Ltd.Sti. Ankara. (1998); Sayfa 5.
- 44-Ünal B. Çanakkale İlindeki Mevcut Spor Tesislerinin Tespiti ve Halkın Spora Yönlendirilmesi Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Kütahya(2001) ;Sayfa 3-13.
- 45-Gürsoy Ö. Spor Tesisleri ve İşletmeciliği, Niğde. Sayfa 10. İlişkin Görüşleriyle İlgili Bir Araştırma. Milli Eğitim Dergisi, (1999); Sayfa 163
- 46-Güçlü M. Spor Tesislerinin İşletmesi: Ankara Özel Yükseliş Koleji Spor Tesisleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı; 4. Denizli. (1998); Sayfa 33-39,
- 47-D.İ.E. Spor Faaliyetleri ve Tesisler. Ankara. (1987);
- 48-Güripek O. Spor Tesisleri. Spor Surası Bildirileri. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara. (1990); Sayfa 201

- 49- ARGAN, M. Spor Pazarlamasında Sponsorluk Futbol Branşında Sponsorluk Yapan Kuruluşlara İlişkin Bir Araştırma, Doktora Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir2001,
- 50- ARGAN, M., KATIRCI, H.,. Spor Pazarlaması, Nobel Yayınları, Ankara, 2002;2002 ;422s
- 51- AKSU, A., Spor Tesisi Tasarımına Yönelik Planlama ve Programlama Önerileri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara1997;
- 52- ACAR, Z., A., Bursa Yöresinde Halkın Spora Eğilimi ve Yeni Spor Tesis PolitikasınınYönü Üzerindeki Etkileri. Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa1994;
- 53- KARACA, S., Spor Tesislerinin Kullanımı Açısından Sporcuların İstek ve Beklentileri (Van İli Uygulaması), Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. 2002;
- 54- ÇETİN, N,.. Toplum Sağlığı İçin Nerede Nasıl Niçin Spor Yapılır, Tekten Ofset, Niğde, 2000; 146s.
- 55- <http://elazig.gsb.gov.tr/> erişim 02.11.2016
- 56- DEMİRÖZ M. V., Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü' ne Ait Spor Tesislerinin, Fiziksel Özelliklerinin Ve İşletmecilik Anlayışının, Sporcu Ve Antrenörlerin İhtiyaç Ve Beklentileri Açısından Değerlendirilmesi (Kahramanmaraş İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı Kahramanmaraş, 2009
- 57- GREENWELL, T. C., FINK, J. S. and PASTORE, D. L. Perceptions of the Service Experience: Using DemographicandPsychographicVariablestoIdentifyCustomerSegments, Sport Marketing Quarterly, (2004); 11(4), 233-241.
- 58- Ergin B. M., İmamoğlu A. F., Yıldızhan Y. Ç. Üniversite Spor Merkezlerindeki Algılanan Hizmet Kalitesinin İncelenmesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt 5, Sayı 3 NİĞDE 2011;
- 59- Yüsel M., Eğitim Düzeyi Farklılıklarının Spora Yansıması, TheJournal of AcademicSocialScienceStudies, International Journal of SocialScienceDoinumber:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2641> Number: 31 , p. 149-165, Winter II 2015

EKLER

Sayın Antrenör ve Sporcu Hazırlamış olduğumuz bu anket formu Sporcu ve Antrenörlerin Spor tesislerinin kullanımı konusunda istek ve beklentilerinin incelenmesi amacı için değerli görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Vereceğiniz içten cevaplar için teşekkür ederiz. Lütfen ankete isim ve vb. şeyler yazmayınız. Size en uygun gelen şıkkı ' X ' işareti ile işaretleyiniz.	
FÜ Sağlık Bilimler Enstitüsü Bed. Eğt. ve Spor Anabilim dalı Nuran CAN	
Antrenör ()	Sporcu ()
Cinsiyetiniz: Erkek () Bayan ()	
Yaşınız:	
Öğrenim Durumunuz: İlkokul () Ortaokul () Lise () Yüksek Okul () Yüksek Lisans-doktora ()	
İlgilendiğiniz ve Uğraştığınız Spor Branşı: Futbol () Basketbol () Voleybol () Hentbol () Yüzme () Judo () Güreş () Taekwondo () Diğer.....	
Kaç Yıldır Sporla Uğraşıyorsunuz? 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11- 15 yıl () 16-20 yıl () 21 ve üzeri	
Sıklıkla kullandığınız spor tesisleri: Gençlik hizmetleri spor il müdürlüğü () Belediye () Üniversite () Kamu kuruluşları () Özel sektör ()	
Spor Saha ve Tesislerini Kullanım Sıklığınız Nedir? Haftada 1 - 3 Kez () Haftada 3 Kez ve Üzeri () Düzensiz Aralıklar ile Kullanıyorum () Diğer.....	

Antrenman yaptığımız tesisler ile evimiz arasındaki a) Spor tesisleri yakın olduğundan sık sık spor yapıyorum Mesafenin yakın / uzak olması fiziksel aktivite b) Spor tesisleri uzak olduğu için sık sık spor yapamıyorum yapmamı Etkiler / Etkilemez Çünkü? c) Spor tesislerinin uzak / yakın olması spor yapmamı etkilemiyor			
	Katılmıyor	Kararsızım	Katılıyorum
1) Antrenman yaptığımız tesislerin giriş ve çıkış olanakları sayı ve kapasite yönünden yeterli seviyededir.			
2) Antrenman yaptığımız tesislerde sporcu ve seyircilere ayrılan tribün kapasitesi ve koltuk sayıları yeterli seviyededir.			
3) Antrenman yaptığımız tesislerde aktivite öncesi için yapılan ısınma, açma ve germe gibi çalışma yapılacak alanlar yeterli seviyededir.			
4) Antrenman yaptığımız tesislerde soyunma ve dinlenme odaları sayı ve kapasite açısından yeterli seviyededir.			
5) Antrenman yaptığımız tesislerin hijyen ve temizlik olanakları yeterli seviyededir.			
6) Antrenman yaptığımız tesislerin havalandırma veya oksijen dönüşüm durumu yeterli seviyededir.			
7) Antrenman yaptığımız tesislerin Isıtma / Isınma olanakları yeterli seviyededir.			
8) Antrenman yaptığımız tesislerin aydınlatma olanakları yeterli seviyededir.			
9) Antrenman yaptığımız tesislerin duş / banyo imkânları kapasite ve sayı yönünden yeterli seviyededir.			
10) Antrenman yaptığımız tesislerin tuvalet / lavabo imkânları kapasite ve sayı yönünden yeterli seviyededir.			
11) Antrenman / Müsabaka yaptığımız tesislerin güvenlik olanakları yeterli seviyededir.			
12)Antrenmanyaptığımıztesislerinsahavezeminözellikleri yaptığımızbranşauygunvesakatlıklarasebebiyetvermeyecekşekildedizaynedilmişveyeterliseviyededir.			
13) Antrenman yaptığımız tesisler aktivitede bulunduğumuz branşa malzeme sayısı ve malzeme kalitesi yönünden yeterli			
14) Antrenman yaptığımız tesislerde sağlık kabini ve ilk yardım odası olanakları yeterli seviyededir.			
15) Antrenman yaptığımız tesisler otopark alanları açısından yeterli seviyededir.			
16) Antrenman yaptığımız tesislerde sosyal amaçlı olarak kullandığımız internet, kütüphane, kantin, tv odası, vb. olanaklar seviyededir.			

17) Antrenman yaptığımız tesislerde düzenlenen aktivitelerden haberdar olmamız veya tesislerin ve personellerin iletişim becerileri yeterli seviyededir.			
18) Antrenman yaptığımız tesislerin mimari dizaynı, bina yapımında kullanılan malzemenin kalitesi ve işçilik özellikleri yeterli seviyededir.			
19) Antrenman yaptığımız tesislerde personel, yönetici, sağlık görevlisi, masör gibi kişiler sayıca yeterli seviyededir			
20) Antrenman yaptığımız tesislerde engelli sporcular için, giriş çıkışlar, aktivite alanları, dinlenme ve soyunma odaları, tuvalet ve banyo özellikleri yeterli seviyededir.			
21) Antrenman yaptığımız tesisler ile ilgili olarak ulaşım durumlarımız yeterli seviyededir.			
22) Antrenman yaptığımız tesislerde bize spor yapmamız için verilen süre / zaman yeterli seviyededir.			
23) Antrenman yaptığımız tesisler gün içerisinde açık kalma süresi bakımından bizim boş zamanlarımızda spor yapabilmemiz için uygun ve yeterli seviyededir.			
24) Antrenman yaptığımız tesislerin fiziksel kapasitesinin, bizim beklenti ve ihtiyaçlarımıza uygun ve yeterli seviyededir			
25) Antrenman yaptığımız tesislerde görev yapan yönetici ve personeller bizler ve bizler ile ilgili oluşan problemlere karşı yeterince ilgilidir.			
26) Antrenman yaptığımız tesislerde görev yapan yönetici ve personelleri spor ve sporcu açısından yeterince özendirici ve teşvik edici buluyorum.			
27) Antrenman yaptığımız tesislerde sportif organizasyonları, planlama, yürütme, denetim ve kontrol açısından yeterli seviyede buluyorum			
28) Antrenman yaptığımız tesislerde görev yapan yönetici ve personellerin işletmecilik anlayışı içerisinde, uygun mesleki eğitimlerini almış, sorunlarımıza çözüm arayan ve bizlere yardımcı olan kişiler olduğuna inanıyorum.			